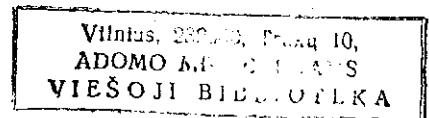

Vilnius A. Mickevičiaus viešoji
biblioteka
Kraštotyros draugijos pirmine
organizacija

Pasakoja
pirmieji bibliotekos
darbuotojai
atsiminimai

Vilnius 1981

Pratarmė ir paaiškinimai -
N.Sisaitės

Spausdino J.Stanėvičiūtė

Dailininkas R.Kepėžinskas

Tiražas 4 mašinr.egz.

T U R I N Y S

Pratarmė .	
A.Čipkiene .	2
J.Deviatnikovas .	7
M.Gensienė (rusų kalba) .	13
M.Goldas. Pirmosios dienos arba pradžia	17
V.Maksvytė-Macaitienė.	
Metodistės prisiminimai (1952-1955)	22
E.Miciūtė .	25
A.Šidiškienė .	27
Paaškinimai .	33
Trumpai apie atsiminimų autorius	35

P R A T A R M Ė

1980 metų rugpjūčio mėnesį Vilniaus A.Mickevičiaus viešoji biblioteka kartu su kitomis respublikos viešosiomis bibliotekomis pažymėjo savo veiklos trisdešimties metų sukaktį.

Nelengvi buvo pirmieji darbo žingsniai. Trūko patalpų, knygų, o svarbiausia-kadru ir bibliotekinio darbo patirties. Vilniaus viešosios bibliotekos kūrimosi sąlygos savotiškai atspindi bendrą respublikos bibliotekų padėtį pirmajį pokario dešimtmetį. Dabar ateinantys nauji bibliotekos darbuotojai bei bibliotekos skaitytojai randa biblioteką jau gerokai pasikeitusią. Per tris darbo dešimtmečius beveik 60 kartų išaugo literatūros fondas, sudarantis daugiau nei pusę milijono knygų. Beveik devynis kartus padidėjo skaitytojų skaičius, siekiantis jau 17 tūkstančių. Pirmaisiais metais tuometinėje Vilniaus sritinėje bibliotekoje dirbo 20 bibliotekininkų, iš kurių tik vienas turėjo specialų aukštąjį išsilavinimą. Dabar bibliotekininkų šeimą sudaro jau beveik 70 narių. Daugiau negu pusė jų yra baigę aukštąjas arba specialiāsias vidurines mokyklas. Išskirė nauji skyriai, išsiplėtė darbo apimtis. Pakito bibliotekos darbo turinys ir formos, padidėjo patalpos.

Taigi, ir trisdešimt mūsų judraus amžiaus metų yra palyginti ryški istorinė atkarpa. Todėl ypač įdomūs ir vertingi yra pirmųjų ilgamečių bibliotekos darbuotojų pasakojimai apie pirmuosius bibliotekos gyvenimo dešimtmečius. Čia pateikiami įvairiuose bibliotekos skyriuose daugiau nei dešimtį metų išdirbusių žmonių atsiminimai. Mintimis apie pirmuosius darbo metus bei kolektyvą dalinasi A.Čipkienė, J.Deviatnikovas, M.Gensienė, M.Goldas, V.Maksvytytė-Macaitienė, E.Miciūtė ir A.Šidiškienė. Iš jų ligi šiol Vilniaus viešojoje bibliotekoje tebedirba tik M.Gensienė.

Atsiminimų autorų kalba netaisyta. Pabaigoje pateiktos trumpos žinios apie autorius, paaiškinimai.

Rengėjai

Bibliotekos kolektyvas 1961 m.
Nuotraukoje - dalis atsiminimų autorių.

1950-ieji metai

Baigusi VVU istorijos-filologijos fakultetą ir įsigijusi muzieologijos specialybę, buvau nukreipimą į LTSR kultūros švietimo įstaigų komitetą. Tuo metu jam vadovavo komiteto pirmininkas V. Girdžius. Kadangi nebuvo vietų pagal mano specialybę, drg. V.Girdžius pasiūlė darbą naujai įkurtoje Vilniaus sritinėje bibliotekoje, priklausiusioje Vilniaus srities kultūros skyriui, kurio vedėju buvo V.Jurjevas.

Bibliotekos patalpas tesudarė du kambariai, o darbuotojų buvo apie dvidešimt. Darbo sąlygos prastos. Bet kolektyvas jaunavisiems linksma, visi nusiteikę dirbti. Tiesčiausiai specialistų - vos keli. Iškilo problema suteikti kolektyvui bibliotekinių žinių.

Pirmiesiems įgūdžiams gauti nespecialistai skiriame į knygų rūmus, kad praktiskai susipažintų su darbu. Lygiagrečiai organizuojame teorinių bibliotekininkystės žinių kursai mūsų bibliotekoje. Vie na pagrindinių jų mokymoje buvo bibliotekininkystės mokslų specialistė bibliotekos direktoriaus pavaduotoja drg. L.Kisina. Ji dėstė mums bibliografinių ir bibliotekinių spaudinių aprašo kursą, išaiškinėjo ir išmokė dešimtainės klasifikacijos pagrindų. Mokinėmės, kaip parengti bibliografines, knygų naujienu, laikraščių bei žurnalų straipsnių apžvalgas. Vėliau jos tapo privalomos kiekvienam kolektyvo nariui. Be šių pagrindinių darbo žinių, kurias tuo metu buvo dar labai sunku pritaikyti praktinėje veikloje, visi darbuotojai buvo komandiruojami į srities bibliotekas rajonų centruse teikti praktinę ir metodinę paramą. Tuo metu rajonų bibliotekose dirbo dažniausiai žmonės be specialaus bibliotekininkystės išsilavinimo.

1950 m. gruodžio mén. buvau pasiusta į pirmąją komandiruotę Dauguose (Alytaus raj.). Turėjau tikslą patikrinti, kaip kultūros ir švietimo įstaigose naudojamos lėšos pagal sąmatoje numatytais

straipsnius. Ir pati teturėjau dar menką supratimą šioje srityje. Taip pradėjau "grūdintis"...

Nepamirštama 1951-ųjų metų komandiruotė į Kavarską, Anykščius, Uteną. Vykome dviese su D.Dautartiene (Montvilaitė). Kovas, pati pavasario pradžia. Iš Vilniaus sekmingai pasiekėme Kavarską, o iš ten į Anykščius - jokio transporto. Teko žingsninioti pėsčiomis. Nors ir nelabai toli - tik 18 kilometrų, bet eiti pačiu polaidžiu nebuvo lengva. Anykščius priėjome vakare. Buvo neįprasta, įdomu, bet kartu ir šiek tiek apmaudu.

Vykdamo į rajonus teikti žinių, kaip atrinkti literatūrą, organizuoti fondų apskaitą, sisteminti knygas, t.p. tikrindavome bibliotekų darbą. Komandiruotės būdavo ilgalaikės, kartais užtrukdavo iki dešimties dienų. Prisimenu, kai išbuvusi 10 dienų bibliotekininkų mokymė Utenos ir Molėtų rajonuose, grįžau į namus, sūnus, tada turėjės 9 mėnesius, nepažino manęs. Žinoma, jaudinausi, bet darbas yra darbas...

1951-ieji metai

Biblioteka persikelia į jai skirtas patalpas (Trakų 10). Darbar viskas pasikeičia. Džiaugiamės, kad kiekvienas turi savo darbo vietą. Aš skiriamas dirbti į abonemento skyrių. Neturėjau supratimo, kaip reikės dirbti su skaitytojais, surasti su kiekvienu bendrą kalbą. Abejojau, ar pakankamai pažįstu fondus, ir, iš viso, literatūrą. Žinojau, kad turėsiu vadovauti skaitymui, formuoti skaitymo įgūdžius. Jaučiau didžiulę atsakomybę. Pamilaus šį darbą. Man patinka bendrauti su žmonėmis, daug įdomaus iš jų sužinau. Supratau, kad čia dirbdama, ir pati praplėsiu savo akirati, nes darbo specifika, reikalaujanti pažinti skaitymo interesus, knygų turini, įpareigojanti nuolatos kelti darbo kvalifikaciją. Todėl labai daug skaičiau specialiosios ir grožinės literatūros. Nebuvo knygos, kurios nebūčiau perskaičiusi. Kitaip, kaipgi patarsi žmogui. Juo labiau, kad skaitytojai mažai naudojos i katalogais, o

fondai dar buvo uždari. Visa informacija - gyvas bibliotekininko žodis. Tuo metu abonemento fondas buvo apytiksliai 3.000 knygu. Vėliau jis augo didžiuliais tempais. Ir skaitytojų skaičius šoktelėjo iki 3.000 per metus.

1953-ieji metai

Kaip sugebėjome įsisavinti, ką dėvė darbo ir mokymo organizatoriai, kokias tapome darbuotojais, turėjo parodyti pirmoji atestacija, kuri buvo organizuota 1953 m. Jaudinomės, net bijojome. Juk jau nebe mokiniai, ir net ne studentai, už darbą gauname atlyginimą. Būgštavome ne veltui - atestacinės komisijos sprendimu darbuotojams, neturinties vidurinio išsilavinimo ir nesimokantiems, teko atsisveikinti su biblioteka. Baigusiems vidurini mokslą, pasiūlyta stoti į aukštąsias mokyklas. Mano žinios ir darbas buvo įvertinti gerai. Atestacinės komisijos pirmininkas drg. V.Jurjevas pasiūlė man įsijungti į bibliotekos mokslo tiriamąjį darbą.

Kolektyvą sujaudino tolimesnis bibliotekos likimas. Respublikoje buvo reorganizuojamos sritys. Pasidare neaišku, kokios bus ateityje būvusių sritinių bibliotekų funkcijos, tuo pačiu, žinoma, ir mūsų bibliotekos. Buvo manyta, kad ji taps eilinė masinė biblioteka. Tačiau reikalai sprendési palankiai. Pasikeitė tik pavadinimas - iš sritinės virto viešaja biblioteka.

1955-ieji metai

Minint didžiojo lenkų poeto A.Mickevičiaus 100-ąsių mirties metines, LTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsaku Vilniaus viešajai bibliotekai buvo suteiktas A.Mickevičiaus vardas, kuris išliko iki šių dienų.

Pradėjus antrajį bibliotekos gyvenimo penktetį, pasidare tankš-

tos turimos patalpos. Teko ieškoti papildomo ploto. Išeitis buvo rasta. Į I-ojo aukšto suremontuotas patalpas, kur dabar įsikūrusi knygų saugyklos dalis, iš II-ojo aukšto savo fondus persikelia abonentas. Bibliografinis skyrius ir knygų saugykla užima abonentui priklausiusias patalpas, komplektavimo skyrius įsikuria III-mo aukšte.

1958-1961-ieji metai

Abonemento skyriuje susidarė antišanitarinės darbo salygos. Teko nutraukti skaitytojų aptarnavimą. Biblioteka tartum merdėjo. Ir tik 1961 m. sausio 21 dieną abonentas vėl pradeda funkcio nuoti, dabar jau trečiame aukšte. Suorganizuotas atviras priėjimas prie knygų lentynų. Beveik sensacija... Biblioteka pakilo naujam gyvenimui. Nepaprastais tempais augo skaitytojų gretos - sekmingai prigijo atvirų fondų sistema, ligi šių dienų likusi nepakeičiamā.

Visuomeninis darbas bibliotekoje

Bibliotekos kolektyvas nebuvo mažas. Pradėtas organizacinis darbas. Buvo išrinktas vienos komitetas. Jo pirmininku tapo M.Goldas. Vietos komiteto iniciatyva nutarta išleisti sienlaikraštį. I redkologiją patokau ir aš. Tai buvo pati visuomeninio darbo bibliotekoje pradžia. Daug sumanumo šioje srityje parodė drg. M.Goldas. Sienlaikreštyje kėlėme įvairius darbo klausimus, delijomės patirtimi, kritikevome trūkumus.

Vietos komitetas glaudžiai bendradarbiavo su partine organizacija, su direkcija. Kartu sprendė laikotarpio problemas. O jų buvo daug. Kolektyvas jaunas, žmonių interesai skirtiniai. Daugelis iš pirmųjų darbuotojų dar svarstė, kiek čia dirbs. Gal ieškosis darbo kitur. Buvo ir tokia. Pvz., J.Butkevičius, S.Gimbutis, M. Astrauskienė, turintys aukštajį išsilavinimą, pasidarbavę po keliis mėnesius, išėjo. Į jų vietą atėjo kiti. Vėl reikėjo mokyti, nukreipti tinkama darbo linkme, iutraukti į visuomeninį darbą bibliotekoje.

Apie darbo draugus

Nepamirštamas žmogus buvo ir liko atmintyje direktorius Petras Ciunis. Iš profesijos kariškis, demobilizuotas atsargos papulininkas, buvęs Vilniaus universiteto medicinos fakulteto karinės katedros dėstytojas. Pradėjo vadovauti jaunam naujos įstaigos kolektyvui. Sunku buvo, nes neturėjo jokios darbo bibliotekoje patirties. Bet jis turėjo organizacinių gabumų, sugebėjo nukreipti kolektyvą keliamiems uždaviniams spręsti. Buvo griežtas, reiklus, drausmingas. Šito išmokė ir mus, pirmuosius darbuotojus. Šis žmogus mylėjo darbą, sprendé didžiules to laiko problemas, kaip antai, materialinės bazės gerinimo, bibliotekinių fondų kaupimo, inventoriaus įsigijimo, tinkamo kadru parinkimo ir pan. klausimus. Buvo be galo geras žmogus, jautrus darbuotojų asmeninių nesėkmų atvejais. Stengdavosi bendrauti su darbuotojais. Pažinti juos. Gal todėl ir kolektyvas buvo labai draugiškas, gerbėme vieni kitus.

Pirmaoji direktoriaus pavaduotoja m.d. buvo Lija Jakovlevna Kisina. Labai gera specialistė, viso bibliotekinio darbo organizatorė, turinti darbo patirtį. Buvo puikios iškalbos žmogus. Savo sumanumu, darbštumu labai prisidėjo prie visu problemu sprendimo. Buvo nuoširdus draugas asmeniniuose reikalauose. Be tos nepraeito né vienas masinis renginys. Ji visada pasisakydavo skaitytoju konferencijose, aptariant knygas, bibliotekos vakaruose, žibureliuose. Jos skaityti prancūzimai ilgai išlikdavo klausytojų atmintyje. Ji turėjo didelį autoritetą ne tik mūsų kolektyve, bet ir zonos bibliotekininkų tarpe.

✓
Skj—
1980 m. vasaris.

Po karo keletą metų dirbau Knygų rūmuose. Rūmų direktorium tuo metu buvo Antanas Ulpis, labai kultūringas žmogus. Aš dirbau spec. saugykļu vedēju. Direktorius duodavo pinigu, mašiną, paimda-vom dėžių ir važiuodavom po Lietuvą rinkti išblaškytų per karą knygų. Turėjau leidimą įsigyti ir antitarybinę literatūrą, kuri buvo saugoma specialiaiame Knygų rūmų fonde. Iš Panevėžio rajono parsivežėme labai vertingą mokslininko biologo Elisono biblioteką. Cia buvo daug lituanistinės literatūros, įvairių mokslinių leidinių, daug specialių, tvarkingai suklasifikuotų iškarpu iš periodikos. Dalis šios bibliotekos perdavėme Mokslų Akademijos bibliotekai, grožinę literatūrą - įvairioms kitoms.

Kokias keturias mašinas knygų parsivežėm iš Krekenavos (Panevėžio raj.). Ten gyvenęs literatas, 1905 m. revoliucijos dalyvis Kostas Stiklius, karo metais buvo paslėpęs - užmūrijęs mūro siena - daug žydų bibliotekos knygų. Vėliau prasitarė apie tai, o mes sužinėjė ir nuvažiaavome pas jį. Po kiek laiko turėjau šiokių tokų nema-lonumų dėl šitų knygų. Tuometinis Kultūros ministerijos kultūros-švietimo įstaigų valdybos viršininkas Vytautas Girdžius pasakė man, kad, atseit, skambinės drg. J. Paleckis, pranešęs, kad gautas skundas iš K. Stikliaus - esą buvo apiplėšta jo biblioteka. Bet aš paaiškinau, kaip iš tikrųjų buvo, ir viskas baigėsi gerai.

Vėliau dirbau Naujosios Vilnios rajono partijos komitete kultūros skyriaus vedēju. Kai eilinių kartų buvo tvirtinami, manęs ne-patvirtino, nes tais Stalino kulto metais palaikė liaudies priešu (1941 m. buvau pašalintas iš partijos). Likau visai be darbo. Tuomet Vytautas Girdžius, su kuriuo dar iš anksčiau buvau pažystamas (1939 m. priėmiau jį į partijos eiles) laidavo už mane savo partiniu bilie-tu, padėjo įsidarbinti Vilniaus sritinėje bibliotekoje.

Atėjau čia 1951 metais. Paskyrė mane saugykļu skyriaus vedēju.

Bibliotekos direktorium buvo Petras Ciunis - pagal specialybę ne bibliotekininkas, caro laikažs baigės vidurinę mokyklą, vėliau - buvęs karininkas, karo metais - 16-osios Lietuviškosios divizijos karys. Direktoriaus pavaduotoja buvo Lija Jakovlevna Kisina. Ji turėjo bibliotekinių išsilavinimą, lietuviškai nelabai mokėjo, bet stengėsi kalbėti. Vėliau ji išvažiavo su vyru į Lenkiją. Komplektavimo skyriaus vedėja buvo Alina Šidiškienė, metodinio skyriaus vedėja - Eugenija Pavlovna Vinogradova. Iš pirmųjų darbuotojų dar buvo rašytojas Vladas Dautartas, M.Goldas. Bibliografijos skyriuje labai stropiai dirbo R.Ichovičiūtė, buvusi mokytoja (prieš kelis metus ji mirė). Komplektavimo skyriuje dirbo E.Miciūtė - labai sunokus žmogus, ligonis.

Ne visi darbuotojai buvo baigę bibliotekinius mokslus, ir aš pats tuo metu mokiausi bibliotekiniame technikume. Dažnai ateidavo padėti, patarti tuometinis Knygų rūmų direktoriaus pavaduotojas Izidorius Kisinas.

Pradžioje aš buvau vienintelis saugyklos darbuotojas. Patalpu saugykla neturėjo. Buvo paskirtas vienas kambariukas antrame aukštete rotatorinėje. Sritinė biblioteka ruošdavo daug metodinės medžiagos, kaip organizuoti įvairias masines priemones. Rotatorinėje mes spaudindavome šitą medžiagą maždaug po 100 egzempliorių.

Pats pradėjau kalti lentynas, sustatėm jas rotatorinėje, sudėjom knygas. Darbas buvo nelengvas, atlyginimai nedideli - aš pradžioje, kaip skyriaus vedėjas, gaudavau 900 (dabar 90) rublių, vėliau pridėjo už kalbas, taip pat pabaigus mokslą. Kiek vėliau saugykloje dirbo Montvilaitė-Dautartienė, seserys Vida ir Janina Varnaitės, Zofija Pavlovič, dar vėliau - A.Kačeniauskienė, dabartinė saugyklos vedėja A.Staškienė.

Maždaug nuo 1952 m. buvo organizuotas tarpbibliotekinis abonentas (TBA). Siekdami ji propaguoti, padarėme plakatą, parašėme į spaudą, kelis kartus kalbėjome per radiją. TBA tapo labai populiarus, skaitytojai pradėjo prašyti knygų. Kurių neturėjom, išrašinė-

jom iš kitų bibliotekų - Maskvos V.Lenino, Leningrado M.Saltykovo-Ščedrino ir kitų. Skaitytojas Pranckietis ypač domėjosi aviamodelizmu, A.Volkas užsisakinėjo daug žurnalų vokiečių kalba apie batų modeliavimą, odos išdirbimą, poetas Vytautas Karalius taip pat užsisakinėdavo daug knygų užsienio kalbomis. Personalinei pensininkei Z.Venckovič-Ligeti buvo išrašyti spaudiniai pilietinio karo istorijos klausimais. Skaitytojai gerai atsilepdavo apie mūsų bibliotekos TBA darbą. Paskui mes pradėjom siušti knygas į kitas bibliotekas. Dažnai prašydavo atsiusti skaitytojų konferencijoms knygų ir literatūros apie tas knygas.

Buvau sugalvojęs neakivaizdinį abonementą. Parašiau straipsniuką į "Tarybinę mokytoją". Mokytojai perskaitė - ir užgriuvo laiškais - neakivaizdininkams ypač reikėjo vadovelių. Siūsdavom, kiek galėjom, bet vis buvo mažai. Respublikinė biblioteka atsisakė mums padėti. Reikalaudavom grąžinti vadovelius maždaug po dviejų savaičių, šitai, aišku, negalėjo patenkinti skaitytojų. Apie metus taip vargom, paskui priėjom išvadą, kad neturim galimybų toliau dirbti šito darbo. Taip neakivaizdinis abonementas sužlugo, dar ir dėl to, kad jis nebuvo labai patogus skaitytojams, nes jie patys turėjo paštū siuntinėti knygas.

O TBA vystėsi toliau, šiam darbui buvo paskirtas specialus žmogus. Tada TBA pradėjo naudotis ir kaimo bibliotekos. Imdavom taip pat knygas iš respublikinės bibliotekos su ta sąlyga, kad skaitytojai naudosis jomis tik mūsų skaitykloje.

Po truputį augom, mums davė didesnes patalpas apacioje. Tieki prisipildėm, kad pradėjom štabeliuoti knygas. Dalį periodikos ir vi-suomeninės-politinės literatūros išvežėm į Panerių kopolyčią. Patalpos ten buvo drėgnos, nepritaikytos knygų saugojimui.

Dėl patalpų rašėme "peticiją" Centro komitetui, ją pasiraše skaitytojas rašytojas A.Gudaitis-Guzevičius, kiti bibliotekos skaitytojai.

Didžioji dalis mūsų bibliotekos skaitytojų buvo studentija ir

moksleivija. Apie 64-65-uosius metus buvom pradėjė gana plačią viešosios bibliotekos propagandą. Prieš kino seansus mums duodavo apie 10 minučių - supažindindavom su savo biblioteka, jos fondais.

Be komplektavimo bei TBA dirbome ir metodinių darbų. Važinėjome po rajonus, kaimus. Salygos pokario metais buvo labai sunkios, daug kur, ypač Varėnos rajone, siautė banditai. Niekas nenorėjo dirbti bibliotekose, nes miškiniai grasindavo mirtimi, degindavo bibliotekas, nemažai kultūros darbuotojų žuvo.

Labai nedideli buvo kaimo bibliotekininkų atlyginimai. Tuometinio klubo-skaityklos darbuotojai gaudavo po 30 tada vadinamųjų červoncų, o bibliotekininkai - 40 červoncų per mėnesį.

Nuvažiaus į kaimus, reikėjo būti labai apsukriam, pastabiam. Nuvažiuojo į apylinkę, nežinai, kur apsistoti, kur nakvoti. Reikėjo ir gudrumo - kartais pasakai, kad važiuosi ten, o pasuki kitur.

Varėnos rajone viena biblioteka buvo įsikūrusi privačiuose namuose. Miškiniai išmetė knygas, apipylė benzинu, kuris tuomet buvo skiriamas apšvietimui, ir sudegino. Prisimenu, nuvažiavome tenai. Su kultūros namų direktorių šiaip taip suradom privačiame name kitą kambariuką bibliotekai - žmonės labai nenorėdavo priimti, nes tai buvo pavojinga.

Vieną rudenį kasėm bulves Tauragės rajone. Apsiklausinėjė, kur yra biblioteka, nuėjome, o ten - tuščia - nei knygų, nei laikraščių. Namų šeimininkas prisipažino, kad nieko nedirba, nes gauna grasinančius miškinį laiškus, o knygas laiko paslėpęs pakrosnyje...

Kaimo bibliotekininkai dažnai buvo labai menko išsilavinimo, kartais vos mokėjo pasirašyti. Pasitaikydavo tiesiog kurioziniu atsitikimų. Tik pradėjus dirbti, teko važiuoti į Širvintų rajoną. Namelyje prie kelio į Ukmergę buvo įsikūrusi biblioteka. Atėjus naujai bibliotekininkui, čia neseniai buvo padarytas literatūros perdavimas. Jokių inventorinės knygos neradome. Klausiam - knygas priémét? Taip. Kokiu būdu? Pasirodo - pasvérė...

Buvau Vievio rajone - žiūriu, net keliose bibliotekose paro-

dėlės tuočiau pačiu pavadinimu - "Kolūkieti, nevēluok!", o lentynose sudėtos knygos pačia įvairiausia tematika - tiek mokslinės, tiek grožinės. Neaišku, ką norėta pasakyti, kuriam tikslui surengta tokia "ekspozicija"...

Dažnai pasitaikydavo labai akivaizdžių prirašinėjimų - tą pačią knygą vienu metu užrašydavo keliems skaitytojams.

Viešosios darbuotojams tekėdavo spręsti ir vietoje kilusių konfliktus.

Pandėlio rajone kolūkio pirmininkas pradėjo primygintinai reikalauti, kad būtų pašalinta, atseit, blogai dirbanti bibliotekininkė*. Nuvažiavau ten ir kartu su tuometiniu rajono partijos komiteto darbuotoju Šubu (dabar-VISI dėstytojas) nuėjomį biblioteką. Ateinam - biblioteka sutvarkyta ne blogiau už kitas - sudėtos knygos, yra plakatėlis... Pasirodo, bibliotekininkė pakritikavus sienlaikraštyje pirmininką ir jo artimuosius, kad "tempia" pašrus. O pačios vyras - liaudies gynėjas, gelbédamasis nuo banditų upėj, peršalo, sunkiai serga, namuose - maži vaikai. Mes išgelbėjom tą moterėlę nuo atleidimo, nors ir nurodėm darbo trūkumus, įpareigojom komjaunimo organizaciją tikrinti bibliotekos darbą...

Bibliotekos partinė organizacija buvo gana nedidelė, todėl buvo prijungta prie bibliotekinio technikumo. Partijos nariais tuomet buvo Goldas, Gensienė, Vinogradova. Pats nebuvau narys ir partiniuose susirinkimuose nedalyvaudavau. Buваu išrinktas vietkomo pirmininku, įsteigėm savišalpos kasą. Pradėjom organizuoti saviveiklą. Dalyvavo A.Kalpokaitė-Mačiulienė, V.Maksvytyė-Macaitienė. Po minėjimo surengdavo koncertėlių. Leidome taip pat sienlaikraštį.

Daug dėmesio skyrėme mašiniam darbui. Saubo bibliotekoje organizavome susitikimą su revoliucinio judėjimo dalyviais Domininku Budinu, Vladu Banaičiu, Marija Kaukaite. 1958 m. įvyko rašytojo Aleksandro Gudaičio-Guzevičiaus vakaras. Guzevičius buvo mano geras draugas iš pogrindžio laikų. Surengti parodai jis davė savų

knygų, taip pat išleistų užsienyje, dažnai su vertėjų pastabomis, autografais.

Organizuodavome renginius ir ne bibliotekos patalpose. Tais pačiais metais, prieš rinkimus aptarėme Vytauto Rimkevičiaus romaną "Studentai". Palyginome, kuo anksčiau ir dabar skiriasi studentų rinkimų teisės.

Ivyko taip pat susitikimas su baltarusių poetais.*

Daug padėjome organizuoti masines priemones rajonuose (Kavarske, Ukmergėj, Utenoj). Vyko susitikimai su D.Budinu, V.Banaičiu, Ukmergėj - su Vl.Vildžiūnu, rašytojum A.Guzevičium. Stengdamės organizuoti tose vietose, iš kur kilęs rašytojas. Būdavo surengiamos parodėlės, padaromas plakatas. Knygynai pasirūpindavo autoriu knygomis, o rašytojai duodavo autografus. Tai labai padėdavo išplatinti knygas.

Kas ketvirtį organizuodavome zonas seminarus - atskirai vieną, rajono ir kaimo bibliotekų bibliotekininkams, taip pat bendrus.

Praktikuodavom tarpzoninius seminarus. Gerai atsimenu Kauno ir Vilniaus zonų seminarą Trakuose prie Galvės ežero.* Turėjome palapines, virtuvę. Vyko paskaitos, užsiémimai. Taip pat lenktyniaavome - šaudėm smulkiakalbriniai šautuvaus. Kai kurie buvę kariniai - Ciunis, Goldas ir aš. Iš moteriškių geriausiai šaudė Bartkevičienė iš Ukmergės. Virvės traukimai geriau sekési vilniečiams - jie buvo stipresni už kauniečius. Laimėjom ir futbolą. Geriausi futbolistai buvo Vladimiroyas, Ulpis, Goldas. Ten pažymėjome Ciunio 60-metį.

Saugykloj išdirbau nuo 1951 iki 1973 metų.

Užraše N.Sisaité

1984 m. balandžio 23 d.

М.ГЕНСЕНЕ

По окончании Вильнюсского техникума в 1952 году (первый выпуск) я была направлена аттестационной комиссией на работу в Вильнюсскую областную библиотеку на должность старшего библиотекаря, где и работаю по сей день (с 1953 года в связи с упразднением областной библиотеки была переименована в Цубличную, а в 1955 году в ознаменование столетия со дня смерти великого польского поэта библиотеке было присвоено название Цубличная библиотека имени А.Мицкевича).

К этому времени (1952 г.) библиотека уже размещалась в том же помещении, что и сейчас, но занимала всего лишь 5 комнат на втором этаже и небольшую комнату на 3-ем этаже.

Штат библиотеки к этому времени уже был укомплектован. Возглавлял его директор библиотеки, очень хороший, чуткий человек, в прошлом-военный по профессии, демобилизованный после войны из рядов 16-й Литовской стрелковой дивизии подполковник в отставке Пятрас Чинис. Хоть он не был по специальности библиотекарем, но был очень хорошим администратором. Был требовательным к себе и подчиненным - в самом лучшем значении этого выражения. Дисциплинирован. Чуток к людям. До сих пор (умер в 1971 г.) все, кто с ним работал, вспоминают о нем с теплотой.

Заместителем директора по научной части была Л.Кисина, в то время единственный в библиотеке человек с высшим специальным (библиотечным) образованием. Это был в высшей степени знатный и эрудированный специалист, очень активный руководитель и душа коллектива. Можно без преувеличения сказать, что именно она научила всех нас, т.е. первых, работать.

Кроме Л.Кисиной, высшее образование было у тов. А.Чипкене, но не библиотечной специальности, а по музейистике. В коллективе к этому времени было 3 работника со средним специальным (библиотечным) образованием.

Коллектив был молодой, дружный. Забегая вперед, достаточно сказать, что при переезде из Каунаса в Вильнюс Республиканской библиотеки Литовской ССР*, из нашего коллектива в Республиканскую

библиотеку ушли лишь 2 человека.

Почти все наши старые кадры учились заочно, а сегодня у нас уже почти весь коллектив имеет высшее, или высшее и среднее специальное образование.

В 1952 году фонд библиотеки составлял 40 тысяч экземпляров. Для сравнения – теперь – свыше полумиллиона.

За время своей работы я трудилась и в абонементном отделе, и в читальном зале, а уж с 1953 г. работаю в отделе комплектования и обработки книг. Заведующей отделом была тогда знакшая свое дело тов. А.Шидишкене, которая в 1967 году ушла от нас в библиотеку Академии наук Литовской ССР, передав эстафетную палочку зав. отделом мне, каковую мне удалось в 1975 г. вручить нашей теперешней заведующей А.Мачюлене.

В те времена, когда я пришла в нашу библиотеку, было трудно работать. Ведь наша областная библиотека должна была не только обслуживать читателей Вильнюса, но и методически руководить всеми библиотеками Вильнюсской области (в последствии – зоны). А в районах сидели библиотекари еще менее грамотные, чем мы, часто не имевшие даже обыкновенного среднего образования. Для этого ежегодно на местах, т.е. в районной библиотеке, мы организовывали десятидневный учебные семинары для сельских библиотекарей. В те времена, чтобы в какой-то степени подготовить кадры для сельских библиотек, при зональных библиотеках, вернее в зональных библиотеках, в том числе и в нашей несколько лет были организованы годичные курсы по подготовке сельских библиотекарей.* Они одновременно с практическими навыками получали и теоретические знания. Хоть учителя и не были титулованные, вроде пишущей эти строки, однако в свое время эти курсы в некоторой степени помогли развитию библиотечного дела на селе.

Многие из них дальше учились, получили среднее специальное, а некоторые высшее библиотечное образование.

Часто приходилось специально выезжать, чтобы практически участвовать при передаче фонда в связи с уходом той или другой заведующей, что из-за текучести кадров было частое явление.

А ведь транспорт (первое послевоенное десятилетие) в то время был весьма далек от теперешнего. Библиотека своего транспорта тогда не имела. Часто вместо автобусов, вернее микроавтобусов, при-

ходилось пользоваться попутными грузовиками по системе "голосования" - весной, летом, осенью, зимой - в любую погоду...

Приведу лишь пару примеров. Понадобилось ехать в Заасайскую библиотеку. Дело было зимой. Чтоб попасть в Заасай, я должна была поездом ехать до Даугавпилса (Вильнюс - Заасай транспорт был приостановлен), а уж оттуда в Заасай. Обратно из Заасай мне удалось сесть в автобусик (16-местный) до Турмантаса с тем, чтоб оттуда уже добраться поездом до Вильнюса. Но... автобусик до Турмантаса не доехал. Километров за пять до станции он застрял в снежном сугробе. И вот мы, пять безбагажных пассажиров пошли пешком в Турмантас, зимой, в снегу, ночь.

Или вспоминается, как поздней осенью я добиралась до Вильнюса из Ширвинтай. Сообщение Укмерге-Вильнюс через Ширвинтай поддерживалось 16-местным автобусом. Машина всегда переполнена, особенно в субботу. И вот в одну из таких суббот стою на шоссе и "голосую". Часа два голосую, машины никакие не останавливаются. Наконец, привалило счастье - один грузовик остановился и взял меня, и даже в кабину посадил.

А командировки были частые и долгие. А в самой библиотеке в Вильнюсе? Работала я классификатором. Работать было трудно: единственное пособие - десятичная классификационная схема Троповского. Печатные каталожные карточки, выпускаемые Всесоюзной книжной палатой, не имели не только индексы с буквенным определением, но даже индексов схемы Троповского. Почему классификационная схема Троповского не подошла нашим фондам, я уже не помню, но нам пришлось на основе схемы Троповского составить свою схему (экземпляр) ее хранится в нашем отделе как "реликвия").

Легче стало работать классификатору, когда вышла в свет классификационная схема 1960 года, и на каталожных печатных карточках начали печатать индексы с буквенным определением. Однако начавшаяся техническая революция вызвала такой быстрый поток литературы с ее новыми определениями, что даже схема для областных библиотек, появившаяся в 1963 году, требовала дальнейшего дробления индексов в подотделы и рубрики.

С переездом в Вильнюс Республиканской библиотеки и ростом в городе ведомственных библиотек менялся и характер комплектования и в нашей библиотеке. Понемногу накапливаясь опыт, мы вносили рационализацию и в обработку книг. Так в 1968 году мы отказались от оформления на каждую книгу двух талонов (один для проверки фондов,

другой - с подписью получателя, т.к. до 1969 г. наш отдел передавал обработанные книги в отдел хранения, который уже, в свою очередь, передавал эту книгу в соответствующий отдел). Мы отказались и от книжного формуларя, который практически тоже себя не оправдал.

Вот так мы жили, так работали. А библиотека росла и даже быстро. Мы задыхались в своих 5 комнатах. И администрация, и партийная, и профсоюзная организации приложили немало усилий к получению дополнительной площади. К кому мы только не ходили, к кому не обращались? Не говоря уже о своем министерстве, которое нас в меру своих возможностей поддерживало), и в свой райком партии, и в горком, и даже в ЦКП Литвы. И наконец - о, счастье! - Совет Министров Литовской ССР принял постановление о передаче нашей библиотеке всего дома на ул. Траку № 10, включая и подворные корпуса.* Правда, реализуется это постановление черепашьими темпами. но все же реализуется. И жить стало легче, жить стало веселее - как поется в песне.

И даже наши молодые сотрудники, вернее сотрудницы, которые заменили нас в экспедициях в подведомственные зональные библиотеки, теперь уж, очевидно, не голосуют грузовикам. Ведь транспорт в республике намного окреп, вырос. Теперь уж не случайные грузовики, а комфортабельные автобусы по расписанию курсируют по всей республике. Да у нас, к тому же, имеется и собственный автобус.

А каков микроклимат в нашем отделе?

Средний библиотечный стаж сотрудников - 15 лет.

Коллектив работоспособный, знающий свое дело, взаимоотношения - товарищеские, а отсюда - атмосфера здоровья. Все это сказывается и на постоянство кадров.

4 июня 1980 г.

PIRMOSIOS DIENOS

/arba pradžia/

Tai buvo seniai... Tai buvo vakar... Greitai bėga metai... Labai srauni gyvenimo tékmé. Ir man, buvusiam prie pačių Vilniaus A.Mickevičiaus viešosios bibliotekos ištakų, sunku patikéti, kad šieis metais ji mini savo trisdešimtmetį.

Apie bibliotekos šiokiadienius žinoma plačiai - čia ir gyvas darbas, ir ataskaitos, ir žmonës, kurie dirba. Čia žemiu nariu trumpai papasakoti apie pirmasias bibliotekos dienas.

Pirmieji pokario metai jau kelioms pokarinéms kartoms - tolimas istorijos etapas. Pirmasis TSRS pokario penkmetis buvo pirmasis Tarybų Lietuvos penkmetis, tai buvo socializmo kūrimo republikoje metas. Naujus socialinius, ekonominius pamatus teko kurti sudétingomis sąlygomis, likviduojant hitlerinių grobikų siautėjimo padarinius aštrios klasių kovos aplinkybėmis, stigo materialinių resursų, kadru.

Sprendžiant materialinės gamybos užduotis, daug dėmesio buvo skiriama ir kultūrinės revoliucijos klausimams, jų tarpe ir bibliotekininkystės plėtojimui. Gal žodis "plėtojimui" anuometinci situacijai nelebai tinkta, teko dėti bibliotekininkystės pagrindus, sukurti bibliotekų tinklą, ugdyti pirmuosius bibliotekininkų kadrus.

Paskutiniaisiais minétais penkmečio metais, rudenį, buvo įvykdytas naujas administracinis-teritorinis Tarybų Lietuvos pertvarkymas. Respublikoje buvo sudarytos 4 sritys - Vilniaus, Kauно, Klaipédos, Šiaulių. Kūrėsi naujas sritinis valdymo aparatas. naujos įstaigos. Prie sričių vykdomųjų komitetų veikë sritiniai kultūros švietimo įstaigų skyriai, kurie gamybine linija taip pat buvo pavaldūs Kultūros švietimo įstaigų komitetui.

Tomis dienomis buvo priimtas nutarimas įkurti 4 sritines bibliotekas. Tai buvo pirmosios didesnės viešosios bibliotekos. Tomis dienomis gimė ir Vilniaus sritinė biblioteka. 1950 m. rugsėjo viduryje Vilniaus srities vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Kunčinas siūlė man organizuoti Vilniaus sritinę biblioteką ir vadovauti jai. Ši klausimą jis telefonu sudegino su Vilniaus srities kultūros švietimo įstaigų skyriaus vedėju V.Jurjevu. Nuvykus pas Kultūros švietimo įstaigų komiteto pirmininko pavedutoją V.Girdžių, išciškėjo, jog jis jau susitarė ir siūlė bibliotekos direktoriumi P.Ciuni, kuris po kiek laiko turėjo pradėti citi pareigas. 1950 m. rugsėjo 22 d.* Vilniaus srities kultūros švietimo įstaigų skyriaus vedėjo įsakymu šių ciliučių autorius buvo priimtas pirmuoju bibliotekos darbuotoju. Trumpą laiką ėjau ir direktorius pareigas, su priimta buhaltere sudarėme pirmąsias bibliotekų sąmėtis. Tų metų rugsėjo pabaigoje - spalio pradžioje pradėta komplektuoti kitus kadrus. Labai trumpai (gal dvi savaites) oficialiai direktoriumi skaitėsi drg. Vildžiūnas, bet praktiškai jis dirbo kitą darbą, į bibliotekos reikalus nesikišo. Spalio mėnesį atėjo dirbtini vėliau ilgametis bibliotekos direktorius Petras Ciunis, kuriam tada buvo daugiau kaip 50 metų, praeityje jis buvo kadrinis karininkas. 1950 m. spalio mėnesio bėgyje buvo priimta grupė darbuotojų, kurie vėliau daug metų sudarė bibliotekos pastovių kadru branduoli. Tai Ada Čipkienė, Irena Cemnolonskienė, Alina Šidiškienė, Riva Ickevičiutė, Eugenija Vinogradova. Direktorius pavaduotoja buvo paskirta drg. Kisina, kuri tuomet buvo vienintelė bibliotekininkė respublikoje su aukštuoju bibliotekiniu išsimokslinimu. Bet į darbą ji atėjo žymiai vėliau, kadaangi buvo dekretinėse atostogose. Buvo priimta keletas kitų darbuotojų, kurie neužsilaikė ir greit pasiliuosavo. Taip antai, buvo priimti VVU absolventai - vyras ir žmona Gimbučiai, bet jie už kelių mėnesių išvyko mokytojauti į Kauną. Trumpą laiką pradžioje dirbo penktojo kurso studentas istorikas Butkevičius (dabar isto-

rijos kandidatas, etnografas). Kai kurį laiką dirbo skaityklos vadėja drg. M.Astrauskienė. 1951 m. pačioje pradžioje buvo priimta į darbą J.Vainaitė ir E.Miciutė. Iš viso Vilnius srities bibliotekos statiniuose ėmėsių tebuvo 28 vienetai, darbuotojų skaičiumi buvo didžiausia sritinių bibliotekų terpo.

Kadrai buvo neospnokyti, bibliotekinio išsinokslinimo ir bibliotekinio darbo stažo mažai kas turėjo. Motinius bibliotekinius kursus prie Valstybinės contrinės (vėliau respublikinės) bibliotekos tebuvo baigusi A.Šidiškienė^{*}; prieš daugelį metų vienmetį bibliotekinė technikumą buvo baigusi E.Vinogradova, kuri turėjo ir bibliotekinio darbo stažą. Ji buvo paskirta Metodinio skyriaus vadėja. Trupalaikį apmokymą BFK^{*} klausimais pravedė tuometinis LTSR knygų rūmų direktoriaus pavaduotojas, bibliotekininkystės specialistas J.Kisines. /Su sritinės bibliotekos direktoriaus pavaduotoja buvo tik bendrapavardžiai/. Kadrai buvo paskirstyti į darbo barus visiškai atsitiktinai, mažai teturėjome supratimo apie būsimajį darbą. Reikėjo dirbtį ir mokytis dirbtī. Ką ir darėme.

Sritinė biblioteka neturėjo jokios materialinės bazės. 8-9 mėnesius prisiglaudėme viename maždaug 20 m² kambaryste prie Vilniaus srities Kultūros švietimo įstaigų skyriaus Sniadeckių gatvėje^{*}, dabartinėse LTSR knygų rūmų patalpose. 1950 m. pabaigoje pradėta gauti pirmąsias knygų siuntas iš Bibliotekų kolektoriaus ir kitų respublikų. Tame pačiame kambaryste buvo komplektavimo ir knygų tvarkymo skyrius, Metodinis, Bibliografijos skyriai ir kt. Kai kurį laiką talkininkavome LTSR knygų rūmams. Bažnyčios - saugyklos didžiulėje salėje styrojo suvežtų iš visos Lietuvos vietovių bei Kaliningrado srities knygų kalnas. Padėjome rūšiuoti bei tvarkyti knygas.

Gana greitai pradėjome ir metodinį darbą, susipažinti su Vilnius srities rajonų bibliotekomis, teikti konsultacijas vietose. I pirmąją sritinės bibliotekos komandiruotę išvykau 1950 m.

spalio pabaigoje į Švenčionių rajoną. Rajonuose dar kai kur sicu-tėjo buržuaziniai nacių liūstai. Taip, pavyzdžiuui, 1950 metų lapkri-čio mėnesį nuvykus į Utenos rajoną, teko aplankyt i dvi kaimo bib-liotekas, ką tik nusiaubtas buržuazinių nacionalistų. 1950 m. gruo-džio mėnesį pirmą kartą teko vykti į buvusį Dūkšto rajoną paren-gti medžiagą Kultūros švietimo įstaigu komiteto kolegijai. Komis-teto bibliotekų skyriaus vedėja tuomet dirbo Petraitytė. /Vėliau ilgametė Vilniaus Valstybinio Pedagoginio instituto bibliotekos direktorė/.

1951 m. pavasarį parengėme pirmąjį rekomendacinių bibliografi-nį sarašą apie pavasario sėją. Tai buvo pirmasis bandymas, šių dienų vertinimu tai buvo labai primityvus bibliografinis darbe-lis. Bet tada kažkaip didžiavomės juo, buvo gerai ivertintas LKP Vilniaus srities komitete. Padauginome jį mašinéle ir išsiuntéme į rajonus. Jei jis kur išlikęs, tai šis Vilniaus sritinės bibliotekos rekomendacinių bibliografijos pirmagiminis būtų įdomus bib-liografijos istorijai. 1951 metais pradéjome pravesti 7-10 dienų apmokymą rajonuose kaimo bibliotekininkams. Buvo sudaryta apmoky-mo programa.

Iš pagrindų pakito Vilnius sritinės bibliotekos būklė 1951 m. vasarą*, kai persikélémē į Trakų gatvę, į 2-osių masinės bib-liotekos patalpas. Po remonto biblioteka atvérė savo duris skaity-tojams, pakilo darbuotojų ūpas. Dabartinės viešosios bibliotekos skaitykloje faktiškai veikė 3 skyriai - pati skaitykla, viename kampe - abonentas, p vienam kampe - bibliografijos skyrius. Biblioteka įsigijo daug draugų, tūkstančius nuolatinių skaityto-jų. Taip prasidéjo naujas Vilnius sritinės bibliotekos etapas.

Čia noréjosi trumpai paminëti tik pirmasias bibliotekos die-nas. Vilnius sritinéje, o vėliau viešojoje bibliotekoje išdirbau Bibliografijos skyriaus vedéju 12,5 metų, t.y. iki 1963 metų vasario ménésio. Ir dabar, praéjus daugiau kaip 17 metų, kai dirbu LTSR Valst. respublikinéje bibliotekoje, su malonumu ir giliais

sentimentais prisimenu darbo Vilniaus viešojoje bibliotekoje metus. Tai buvo man gera darbo ir gyvenimo mokykla. Visus metus buvau bibliotekos partinės organizacijos sekretoriumi, turėjau galimybę visapusiškai pažinti visus bibliotekos darbo barus, visus kadrus. Daugelių jų ligi šiolei prisimenu su pagerba ir žmogišku gėdėkingumu. Tai buvo darnus, iniciatyvus darbo koloktyvai. Nepaisome sunkumų ir nedidelių atlyginimų (skyriaus vedėjo atlyginimas buvo 98 rub.). Buvome kupini entuziazmo. Mokėjome ne tik gerai dirbti, bet ir linksmintis. Bibliotekos darbuotojų renginius, vėkarus, susibuvimus prisimenu ir dabar.

Jau laikas rašyti išsamesnę Vilniaus viešosios A.Mickevičiaus bibliotekos istoriją. Biblioteka užima deramą vietą respublikos bibliotekininkystės raidoje. Istoriją vertėtų rašyti dabar, kol ją dar fiziškai prisimena bei galipatikslinti gyvibuvę bibliotekos įvairių kartų darbuotojai.

1980 m. gegužės 20 d.

V.Maksvytytė-Macaitienė

METODISTĖS PRISIMINIMAI (1952-1955)

1952 m. baigusi bibliotekinį technikumą, buvau paskirta dirbtini Vilniaus srities kultūros skyriaus viršininko drg. Jurjevo ūžinioje. Po nedidelių svarstymų mane paskyrė į Vilniaus sritinę biblioteką, kur nusimatė būsianti laisva metodisto vieta. Dar nepasibaigus po mokslo baigimo atostogoms, pas mane į namus atėjo tuo laiku metodistų dirbės Vl. Dautartas. Tada jis dar nebuvo rašytojas. Tik šicip nebilogai plunksnų veldantis darbuotojas ir studentas. Jis paprašė, kad aš greičiau pradėčiu dirbti, nes jis noriš išeiti.

Taip aš pradėjau dirbti Vilniaus sritinėje bibliotekoje 1952 m. rugpjūčio 1 dieną. Prisistačiau direktoriui drg. P. Ciuniui, o jis, savo ruožtu, mane perdavė metodinio kabineto vadėjai Eugenijai Pavlovnei Vinogradovai. Tuo metu ji, išcidama atostogą, man padavė temą, kurią iki tol nickas nonorėjo rašyti. Tai buvo "Diferencijuotas skaitytojų aptarnavimas". Aš žalia, tik iškepta bibliotekininkė apie metodinių darbų nieko neišmaniau. Berods, ir technikume apie jį mažai buvome girdėję. Nes mokiausi pirmoje laidoje, kurios programos buvo nenusistovėjė. Mums I. Kisinas dėstė knygos istoriją, kuri vėliau, pasirodė, buvo skirta universiteto studentams, (vėliau tas susigadijo), o apie metodinių darbų užmiršo. Gal, kad ruošė masinių bibliotekų darbuotojus.

Taip, likusi viena, sukau galvą, nuo ko pradėti. Iš ko susideda tas metodinis darbas? Suvokiau, kad mūsų pareiga padėti rajonų ir kaimo bibliotekoms dirbti. Pəmokyti jas, duoti pavyzdžių. Taip tuoj prisiminiau, tuomet taip madingus, klijuotus plakatus, kartotekas, rekomenduojamos literatūros sąrašus, parodų schemas.

Tuo metu direktoriaus pavaduotoja mokslo reikalams dirbo Liilia Jakovlevna Kisina. Labai nuoširdi ir protinga moteris. Ji

buvo vienintelė specialistė su aukštuoju mokslu. Taigi, su ja pasikonsultavus, aš émiau ruošti įvairias, anksčiau minétas prie-mones. Rašyti duotą temą dar atidėjau. Ieškojau medžiagos, kurios nickur ir nesuradau. Praktiškai tik viena Leningrado biblioteka mègino ši aptarnavimo bûdą. Mums jis buvo dar per anksti, ir po kurio laiko bibliotekos vadovybè nutaré šios temos atsisakyti.

Vos ménęsį padirbus, išvykome su bibliografijos skyriaus vedéju M.Goldu į Druskininkus pravesti 10-ties dienų bibliotekininkų seminarą. Tuo metu kaimo bibliotekininkai buvo visiškai ne-susipažinę su bibliotekos darbu. Drg. M.Goldas, padarës įvadinį pranešimą, antrą dieną išvyko. Aš likau dirbtu tik su rajoninës bibliotekos vedéja. Buvo nelengva, programa plati, bet susidoro-jau. Buvau ne vaikas, 30 metų moteris.

Toliau prasidéjo važinèjimai po srities rajonus ir kaimo bibliotekas. Tai seminarai, tai patikrinimai, perdavimai, apžiūros. Teko pabuvoti beveik visuose Vilniaus srities rajonuose, ir daugelyje kaimo bibliotekų. Kaip jos tada atrodé! Buvo metas, kai planuojama vis daugiau atidaryti naujų bibliotekų. Patalpų, tin-kamų joms, mažai kur atsirasdavo. Užkampiuose, palépese. Bûdavo, pakllei dangti lubose ir kopéčiomis užlipi į biblioteką. Išrajo-nų į kaimus vaikščiodavom pésčiomis. Lydëdavo rajoninës ar kul-turos skyriaus darbuotojas.

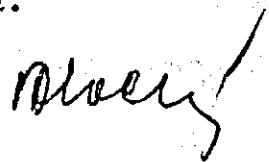
Reikéjo skleisti ir darbo patyrimą, o jo mažai kur galéjai užtikti. Galiausiai supratau, kad be fantazijos neišsiversiu. Prémus pagrindu Utenos vaikų biblioteką, émiau rašyti jos patyrimą. Vedéja Prusinskeitė buvo mano bendramokslė. Mes užsikabi-nome už vieno kito fakto ir kiek pridèjusios kurybos, parašéme darbą. Jį per seminarą Kaune Respublikinës bibliotekos direktoriaus pavaduotojas drg. Elsbergas išgyré ir davé kaip pavyzdį.

Mano tiesioginė vedéja buvo senyva moteris, save laiké vien praktike, todél mano metodinio darbo brendimui mažai ka dàvè. Man Šis laikotarpis buvo gera praktinë mokykla, kuri verté pažin-ti visus darbo procesus. 1953 m. įstojau į VVU neakivaizdinį sky-

rių, kurį buigiau 1961 m.

1955 m. rugpjūčio mėn. buvo gautas įsakymas, kad sritinių bibliotekų metodininkai kabinetrai likviduojami. Metodistai palcidžiamai dėl etatų mažinimo.

Mane apsiėmė Kultūros ministerija aprūpinti darbu, ir kultūros įstaigų viršininkas drg. Girdžius liepė paaukti, kol atsidarys nauja muzikinė biblioteka. Du mėnesius teko būti bedarbe. Tai buvo labai sunku morališkai. Nežiūrint to, kad sritinės bibliotekos direktorius, reikšdamas man simpatijas, labai rūpinosi, kaip greičiau mane įdarbinti. Galiausiai 1955 m. gruodžio 1 d. buvau pasuktta Vilniaus m. muzikinės bibliotekos vedėja.

1981 m. kovo 5 d.

Dirbtį bibliotekoje aš visada norėjau, nors čia nėra mano pirmasis darbas. Baigusi lietuvišką gimnaziją lenkų okupuotame Vilniuje, išklausiau tris agronomijos kursus. Studijavau ne todėl, kad man patiktu šitas darbas, tiesiog lietuviams čia buvo lengviau įstoti, negu kitur, o pabaigus - lengviau gauti darbą. Paskui dirbau žemės ūkio ministerijoje. Apie penkiasdešimtuosius metus ten vyko nemaža pertvarkymų, buvo sumažintas etatų skaičius. Tuo metu aš ir išgirdau apie besikuriančią Vilniaus sritinę biblioteką. Patalpos buvo tada vadinamoje Sniadeckių (dabar Rašytojų 40) gatvėje. Ir nuo 1950 metų gruodžio 4 d. įsidarbinau šioje bibliotekoje. Turėjau trisdešimt penkerius metus ir buvau kone pati seniausia iš darbuotojų. Tada biblioteka tik kūrėsi, rinkosi kolektyvas. Nebuvo nei knygų, nei patalpų. Turėjome vieną nedidelį kambariuką. Direktorium buvo paskirtas Petras Ciunis, direktoriaus paveduotoja - Lija Jakovlevna Kisina. Direktorius, buvęs karininkas, labai kultūringas ir disciplinuotas žmogus, stengėsi derinti kolektyvą, kad visi būtų tarp savęs draugiški, paduotų ranką vieni kitiem. Paveduotoja maloni, švelni, tikra komunistė, taip ir elgdavosi. Šiuos abu žmones aš geriausiai ir prisimenu.

I šitas patalpas persikėlėme maždaug po pusmečio. Tai buvo pats kūrimasis, pagrindai. Pradžioje buvaū jaunesnioji bibliotekininkė. Komplektavimo skyrius vedėja buvo paskirta ir septyniolika metų (1950-1967) dirbo šiose pareigose Šidiškienė. Ji buvo čia komandiruota iš Kaune buvusios respublikinės bibliotekos, išdirbusi ten dvejis metus. Darbo sąlygos bibliotekoje buvo labai sunkios, o apmokėjimas perpus mažesnis, negu dabar. Žiemą būdavo šalta (apkūrenimas krosnimis). Biblioteka neturėjo mašinos. Knygas iš knygynų, kolektoriaus, pašto, antikvariato nešiodavome pa-

čios, su pundaic grūsdavomės autobusuose. Mes su tada buvusia J.Varncite (dabar šios bibliotekos darbuotoja J.Kunskiene) ant savo pečių apie pusę milijono⁺ knygų pernešėme...

Vėliau komplektavimo skyriuje teko dirbti su užsienio knygomis. Jų šifravimas - pats sunkiausias darbas. Metodinių sprašymo priemonių tada necturėjome - patys murkdėmės. Skyriaus vedėja Šidiškiene išmanė darbą, daug man padėjo. Namuose ji turėjo turtingą biblioteką ir dažnai ja pasinaudodavo, o kitą dieną jau ir mums paaiškindavo vieną ar kitą sunkesnį atvejį. Na, o šiaip vedėja ne visada būdayo su manim pakankamai taktiška ir jautri. Aš buvau iš varguolių, darbininkų šeimos. Kaip sakoma, tie patys baltiniai ir žiemą ir vasarą. Gyvenome sunkiai, o drg. Šidiškiene ne visada šitai suprasdavo.

Bibliotekoje tuomet dažnai buvo organizuojami seminarai, kursai. Direktorius pavad. Kisina tuo labai rūpinosi. Taip pat vaizdine medžiaga. Ant sienų ir stiklo vitrinose buvo daug įvairių vaizdinių priemonių, aiškinančių, kaip naudotis katalogais bei kt. dalykus. Man šitai labai patikdavo, juk į biblioteką ateina ne vien bibliotekininkai.

Bibliotekos visuomeniniams gyvenime beveik nedalyvavau. O darbas su knygomis man patinka. Mėgstu dirbti nuosekliai, šturmoti neįstengiu ir nenoriu.

Užraše N.SISAITĖ
1979 m. lapkričio 29 d.

1950 m. spalis. Važiuoju į Vilnių dirbtini naujai įsteigtoje Vilniaus Sritinėje bibliotekoje. Trūksta žmonių su specialiuoju bibliotekiniu išsilavinimu, todėl aš, baigusi viencrių metų bibliotekinius kursus prie Kauno mokytojų seminarijos ir trejus metus padirbėjusi Respublikinėje bibliotekoje skiriama Komplektavimo ir Knygų tvarkymo skyriaus vedėja. 22 metų. "Kas tenai tavaes klausys", - dejuoja, išlydėdamos mane, bendradarbės.

Vilniuje įsikurti sunku. Nėra buto, nėra netgi padoraus kampano. Daugiau kaip mėnesi nemoka atlyginimo. Tenka parduoti laikrodį ir šiaip taip verstis. Biblioteka irgi kuriasi nuo nulio. Keili kambarėliai Knygų Kūmų patalpose, minimumas baldų, lentynų nėra, nes nėra, kur jas statyti.

Pradžioje svarbiausiu Sritinės bibliotekos uždaviniu laikoma metodinė ir praktinė pagalba Vilniaus srities rajoninėms ir kaimo bibliotekoms. Komandiruotės, seminarai.

V a d o v a i

Vytautas Girdžius. Kultūros-Švietimo įstaigų komiteto pirmininkas. Aukščiausia valdžia, todėl mano rango darbuotojai nedėžnai buvo pas jį kviečiami. Per pirmą pokalbjį paklausė, ar susidorosiu su darbu (vis tie nelemti 22-ji metai). Šiaip malonus ir korekтиškas žmogus, kentéti per jį neteko.

Jurjevas Vladimiras Petrovičius. Srities Kultūros skyriaus vedėjas. Valingo vadovavimo stilium, taip labai klestėjusio pokario metais gryniausia atmaina. Bijojome jo visi, o kai kurie - netgi labai. Dirbdavo iki išnaktų ir kitus versdavo su juo sėdėti, prigalvodamas darbų po darbo valandų. Jo veido išraiška vi suomet primindavo man Bizantijos ikoną. Paprasto mirtingojo pavidualu apsireiškė tik per savo išleistuvės, kai truputį (o gal perdaug) išgérė.

Petras Ciunis - bibliotekos direktorius. Su karo išpuščiai
laidine ir miline ir taip eilę metų jau po karo. Iš tos mūsų 16-
osios divizijos, kuri tiek daug davė pokario metams kultūros dar-
buotojų. "Ignis sanat" - ugnis gydo sako lotyniškas posakis. Ir
tikrai, karo ugnis, mirtini pavojai turbūt išgydė ne vieną nuo
smulkmeniškumo, savanaudiškumo, karjerizmo. Gyvenimo ir žmonių
pažinimas, taikaus darbo džiaugsmas kompensuodavo jiems naujos
specialybės žinių trūkumą. Toks buvo ir Petras Ciunis - humaniš-
kas, pasitikintis žmonėmis, intuityviai sugebantis parinkti kad-
rus ir formuoti kolektyvą.

B e n d r a d a r b i a i

Vyrai. Jau ir anuo metu bibliotekoje jų buvo mažiau, o il-
gainiui ir visai sumažėjo. Pirmiausia, žinoma, kariai; Goldas ir
Deviatnikovas. Kaip ir dera kariams, patys ištvermingiausi, il-
gus metus dirbo ir tebedirba bibliotekinį darbą. Ačiū jiems, kad
nepaliko mūsų vieną moterų bibliotekinio dargo vargti. Buvo kam
ir prikrautą lentyną iš peties stumtelėti, ir pašokdinti, ir bon-
kelę atkimšti. Žymiai trumpiau, gal kokius metus, išlaikė bibli-
otekoje etnografai (dabar žinomi) Butkevičius ir Gimbutis. Blyks-
telėjo kaip meteorai, sužavėjo mūsų moteris ir išnyko. Buvo dar
pirmo ryškumo bibliotekinė žvaigždė Jonas Basiulis, bet ir ta ne-
ilgai švietė mūsų padangėje.

Moterys. Direktorius pavaduotoja Kisina, Lija Jakovlevna. Baigusi bibliotekinį institutą, tuo metu ji buvo vienintelė spe-
cialistė bibliotekoje su aukštuoju bibliotekiniu išsilavinimu.
Nepaprastai gera, draugiška ir protinga moteris. 1959 m. išvažia-
vo į Lenkiją. Norisi tikėti, kad bet kurios aplinkybėse ji iš-
liko tokia pat gera ir švelni, gerai prisimenanti mus ir linkin-
ti mums gero.

Vinogradova, Eugenija Pavlovna - Metodinio kabineto vedėja. Nemažai padirbėjo tais sunkiais pirmaisiais metais, ruošdama metodinius laiškus, seminarus, važinėdama į komandiruotes. Buvo ji jau nebejauna, vaikščiojo apsisiautusi pilka skara, mėgo mokyti ir vadovauti. Per tai kai kam ir įsipykdavo, betgi šiandien turbūt visi prisimename ją tik kaip ano meto koloritingą personažą.

Elena Počiūriene. Pradėjo dirbti Komplektavimo ir Knygų tvarkymo skyriuje, vėliau Saugyklos skyriaus vedėja*. Nepaprastai tvarkinga ir griežta moteris, jau turėjo nemažą gyvenimo patirtį. Nors kurį laiką buvo mano pavaldinė, bet bijojau jos labiau, nei ji manęs.

Muziejininkės Ada Čipkienė ir Irena Cemnolonskiene ilgiems metams susigyveno su biblioteka. Ada, berods, nuo pirmos dienos buvo paskirta abonemento vedėja*, Irena dirbo tvarkymo skyriuje (jos ranka suinventorintos pirmosios knygos), vėliau skaitykloje. Daug jaunystės metų su jomis praleista, daug knygų perkilnota, rajonų išvažinėta, sėdėta susirinkimuose, pasitarimuose, pobūviuose. Gaila, kad visos palikome mūsų biblioteką, retai besusitinkame.

F o n d a i i r k a t a l o g a i

Pirmąsias knygų siuntas gavome iš REFSR sritynių bibliotekų. Tai buvo lietuviškos knygos, išleistos karo ir pirmaisiais pokario metais ir patekusios į RTFSR bibliotekas privalo mojo egzemplioriaus keliu. Nepalyginti skurdesnės už šiandienines savo poligrafiniu apipavidalinimu, išspausdintos ant prasto popieriaus, minkštais viršeliais jos buvo taip reikalingos mūsų besikuriančioms bibliotekoms, knygų pasiilgusiems pokario skaitytojams. K. Berkovos "Mokslo didvyriai ir kankiniai", S.Šuro "Viena minutė", M. Faradejaus "Žvakės istorija", P. Pakarklio "Lietuvių kova prieš kalavijuocius" - tai knygos, kurios pirmosios pateko į mūsų nepa-

tyrusių inventorintojų ir kataloguotojų rankas ir kurios turbūt todėl taip gerai įsiminė visam gyvenimui.^{*} Teko pradėti mokytis ir einamojo komplektavimo meno. Trūko patirties, neaišku buvo, ką ir kaip komplektuoti, todėl kartais ir perdaug kai ko prisikomplektuodavome, juo labiau, kad lėšų šiam tikslui nestokojome. Knygos buvo pigios, jų kaskart buvo išleidžiama daugiau ir geresnių, ir praėjus keletui metų, pats Vladiimiras Petrovičius Jurjevas, apsilankęs bibliotekoje, prisipažino, kad turime visai neblogą knygų fondą. Senosniais leidiniais apsirūpindavome antikvariniame knygynė. 1951 m., bibliotekai perėjus į patalpas, kuriose ji ir dabar gyvuoja ir kuriuos anksčiau priklausė miesto 2-jai masinei bibliotekai, gavome taip pat dalį 2-sios bibliotekos fondo.

Bibliotekos vedėjai buvo nurodyta dalybas pravesti sąžininių, kad mūsų sritinė biblioteka gautų vertingus ir skaitomus leidinius. Iš abiejų bibliotekų darbuotojų buvo sudaryta komisija, kuri gražiai dalino dubletus po lygiai. Tačiau pasibaigus darbo dienai, 2-sios bibliotekos darbuotojai pakėisdavo labiausiai skaitomas knygas mažiau reikaltingomis. Nepaisant šių mažų suktybių, 2-sios bibliotekos fondai nemažai mums padėjo komplektuojant abonementą, o taip pat apsirūpinant 19-20 a. pradžios leidiniais.

Geriausiai įsiminė pirmosios knygos, pirmosios lentynos ir pirmoji kataloginė spintelė. 9 dėžutės. Nuo jų ir prasidėjo Viešosios bibliotekos katalogai. Nepatyrusios kataloguotojos ir sistemintojos, kortelių dubliauvimas ranka - atrodė, kad ir tas 9 dėžutes užpildysime negreit. Bet laikas bėgo, tirpo knygų ryšuliai ir stirtos, augo ir plėtėsi katalogai. Kaip ir kitos bibliotekos, sunkiai pergyvenome klasifikacijos schemų pasikeitimus, ieškojome tobulesnių knygų sustatymo būdų saugyklose. Buvome tuo metu stambiausia Kultūros ministerijos sistemos biblioteka Vilniuje ir džiaugėmės, kad mūsų fondai ir katalogai padeda vis gausesniam skaitytojų būriui.

K o m a n d i r u o t ē s

Tai buvo vienas iš sunkiausių darbo barų. Sunkus jis buvo jau vien todėl, kad reikalavo nemažai fizinių jėgų. Ne visur kur savo autobusai, tekdavo važiuoti dengtais, o kartais ir atvirais sunkvežimiais, į kaimus eiti pėsčiomis. Daugelyje rajonų nebuvo viešbučių, tekdavo nakvoti pas biblioteką vedėjas, jų pažistame, kartais net bibliotekoje ar klube - skaitykloje ant laikraščių komplektą. Po vienos iš tokų komandiruočių teko netgi gerokai pasidarbuoti tankiomis šukomis ir čemeryčių vandeniu. Bibliotekos, kaip taisyklė, buvo nekūrenamos, todėl per dieną padirbėjus, rankos ir nosis gerokai pamėlynuodavo.

Komandiruočių tikslas - metodinė ir praktinė pagalba rajoninėms ir kaimo bibliotekoms. Šių bibliotekų stovis 1950-1951 m. m. buvo tikrai apgailėtinės. 1950 m. pabaigoje teko būti Daugų rajone. Rajoninės bibliotekos patalpos - vienas mažas nekūrentas kambarėlis, tikriausiai buvusi privati krautuvėlė, nes vienintelis baldas - sutrėšės, klibantis prekystalis. Knygos sukrautos ant grindų, elektros nėra. Biblioteka faktiniai neveikia, vedėjas atrakina patalpas, parodo savo turta ir vėl užrakina. Pagalvoju, kad dar per anksti mokyti aprašo ir kitų bibliotekinių gudrybių ir einu į vykdomąjį komitetą prašyti pagalbos bibliotekoms. Vykdomojo komiteto pirmininkas (netgi pavardę prisimenu - Konstantinavičius) sako: "Mergaite, visa tai, ką jūs sakote, tiesa, betgi mes turime daug svarbesnių rūpesčių: kolektyvizacija, o ir miškuose dar neramu. Kuo galėsime, padėsime, bet turėkiše truputį kantrybės". Kantrybės mums netrūko, ir kiekvienos komandiruočės metu vis mynėme tuos pačius rajono įstaigų slenksčius, vis prašėme paramos bibliotekoms. Taip buvo ne tik Daugų rajone, o beveik visuose. Bibliotekų padėtis, jų materialinė bazė gerėjo iš lėto, bet nuosekliai. Stiprėjo ir kadrai. Vietoje baigusių 7 klasės atėjo žmonės su viduriniu išsilavinimu, kurie jau galėjo

vadovauti skaitymui ir tvarkyti fondą. Betgi dar oilię metų gali-
ma buvo aptikti kaimo biblioteką su plūktinėmis grindimis, suša-
lusią rašalą, vištas ant stendų ir pati nemaloniusių atvejų: bib-
liotekininkę ar bibliotekininkę, neškaitančius knygų ir dėliojan-
čius jas kaip malkas.

1980 m. lapkričio 14 d.

P A A I S K I N I M A I

p. 9

Žr.: J.Deviatnikovas. Bibliotekos neakivaizdinio abonemento veikla. - Tarybinis mokytojas, 1955, vasario 10.

p.11

1960 m. Kupiškio, Rokiškio ir Pandėlio rajonai buvo perduoti Šiaulių viešajai bibliotekai.

p.11

Nuo 1969 m. - Vilniaus kultūros mokykla.

p. 12

Susitikimas su baltarusiu rašytojais įvyko bibliotekoje 1962 m. spalio mėn.

p. 12

Vilniaus ir Kauno tarpzoninis seminaras Trakuose vyko 1958 m.

p. 13

LTSR respublikinė biblioteka perkelta iš Kauno į Vilnių 1963 m.

p. 14

Metiniai bibliotekinės mokininkystės kursai veikė Vilniaus viešojoje bibliotekoje 1955-1963 m. Juos baigė 155 žmonės.

p. 16

1968 m. kovo 29 d. LTSR Ministrų Taryba priėmė potvarkį dėl Vilniaus viešosios bibliotekos patalpų išplėtimo išlaisvinant Trakų g. Nr. 10 pastatą.

p. 18

Byloje - rugėjo 23 d.

p. 19

A.Šidiškienė buvo baigusi vienerių metų bibliotekinius kursus prie Kauno mokytojų seminarijos. Žr. pačios A.Šidiškienė atsiminimus,

p. 24.

p. 19

BFKo - bibliotekos fondų komplektavimas

p. 19

Sniadeckių gatvėje (dabar Rašytojų g. Nr.40) biblioteka buvo įsikūrusi iki 1951 m. gegužės mėn.

p. 20

Dūkšto raj. dabar - Ignalinos

p. 20

Biblioteka persikėlė į Trakų gatvę 1951 m. gegužės mėnesį.

p. 26

Vaizdumo dėlei atsiminimų autorė smarkiai padidina šį skaičių - pusę milijono bibliotekos fondas pasiekė tik trečiojo savo veiklos dešimtmečio pabaigoje (apie 1980 m.).

p. 29

E.Pečiūrienė dirbo bibliotekoje 1950-1951 m., tik laikinai pava-
davo saugyklos vedėją.

p. 29

A.Čipkiene pradėjo dirbti bibliotekoje 1950 m., o abonemento vedē-
ja paskirta nuo 1959 m.

p. 30

Ligi šiol šios knygos saugomos bibliotekos fonde.

TRUMPASI APIE ATSIMINIMU
AUTORIUS

DEVIAȚNIKOVAS Jakovas (1912). Kilęs iš darbininkų. TSKP narys nuo 1934 m. 1947-1950 metais dirbo LTSR Knygų rūmuose, vėliau trumpą laiką - Naujosios Vilnios rajono komiteto kultūros skyriaus vedėju. Nuo 1951 m. spalio 16 d. iki 1973 m. lapkričio 1 d. buvo Vilniaus viešosios bibliotekos fondų saugojimo skyriaus vedėju.

Pasižymėjo kaip aktyvus TBA darbuotojas ir propaguotojas. Nuo 1964 m. vadovavo bibliotekos partinei organizacijai. J.Deviatnikovas buvo ne kartą apdovanotas už gerą darbą, o 1969 m. jam suteiktas LTSR Kultūros-švietimo darbuotojo garbės vardas. 1973 m. J.Deviatnikovas išėjo į užtarnautą poilsį.¹

ČIPKIENĖ Adelė (1924). Kilusi iš valstiečių. Nepartinė. Baignusi Vilniaus universiteto istorijos-filologijos fakulteto muziejininkystės specialybę, nuo 1950 m. spalio 4 d. pradėjo dirbti tuometinės Vilniaus sritinės bibliotekos abonemente. 1959 m. ji buvo paskirta šio skyriaus vedėja, ir ējo šias pareigas ligi pat išėjimo iš bibliotekos. Septyniolika metų A.Čipkienė vadovavo bibliotekos profsąjungos vietas komitetui. 1963 m. ji buvo išrinkta Vilniaus m. Spalio rajono DŽDT deputate. Už gerą bibliotekinį darbą ir aktyvią visuomeninę veiklą buvo ne kartą apdovanota. Išdirbusi Vilniaus viešojoje bibliotekoje beveik trisdešimt metų, 1979 gruodžio mén. A.Čipkienė išėjo dirbti į Lietuvos TSR istorijos ir etnografijos muziejų.²

¹ Apie J.Deviatnikovą žr. t.p.: MLTE.T.1. V., 1966, p. 391; Zajančkauskas S. Tikrovės šypsenos. V., 1981, p. 17, 18; Bibliotekų darbas, 1963, Nr. 2, p. 17, portr.; Nr. 3, p. 13; 1972, Nr. 6, p. 32, portr.; Darbas ir poilsis, 1982, Nr. 10, p. 7; Vakarinės naujienos, 1983, liepos 30.

² Žr. t.p.: Bibliotekų darbas, 1976, Nr. 3, p. 18-19, portr.

GENSIEIENĖ Mina (1904). Kilusi iš amatininkų. LKP narė nuo 1927 m. Baigusi tuometinį Vilniaus Kultūros technikumą, nuo 1952 m. liepos 18 d. ji pradėjo dirbti Vilniaus sritinėje bibliotekoje. Pradžioje abonemente, skaitykloje, o nuo 1953 m. spaudinių komplектavimo ir tvarkymo skyriuje. 1968-1975 m. buvo šio skyriaus vedėja. Už ilgametį ir gerą darbą M.Gensienė yra pelniusi ne viena apdovanojimą. Šiuo metu ji dirba tuo paties skyriaus vyriausiaja bibliotekininke.¹

~~2020/IV~~
GOLDAS Mykolas (1919). Kilęs iš darbininkų. TSKP narys nuo 1943 m. Po respublikinės partinės mokyklos prie LKP CK baigimo nuo 1950 m. rugsėjo 23 d. iki 1963 m. vasario mėn. dirbo Vilniaus viešosios bibliotekos bibliografijos-informacijos skyriaus vedėju. Kuri laiką vadovavo bibliotekos partinei organizacijai. Nuo 1963 m. M.Goldas dirba Lietuvos TSR valstybinėje respublikinėje bibliotekoje.² LTSR nusipelnęs kultūros-švietimo darbuotojas. (Nuo 1969 m.)

MAKSVTYNE-MACAITIENĖ Vida (1922). Kilusi iš darbininkų-valstiečių. Nepartinė. Baigusi tuometinį Vilniaus bibliotekinį technikumą, nuo 1952 m. liepos 16 d. pradėjo dirbti Vilniaus sritinėje bibliotekoje metodininke. 1953 m. ji sėkmingai išlaikė bibliotekos darbuotojų atestaciją. 1954 m. pradėjo neakivaizdiniu būdu studijuoti bibliotekinystę VVU istorijos-filologijos fakultete. Panaikinus metodinius kabinetus ir metodininkų etatus respublikos viešosiose bibliotekose, 1955 m. spalio 5 d. V.Macaitienė buvo atleista, kiek vėliau pradėjo dirbti Vilniaus muzikinės bibliotekos vedėja.

MICIŪTĖ Elena (1914-1980). Kilusi iš darbininkų. Nepartinė.

¹Žr. t.p.: MLTE. T. I. V., 1966, p. 547.

² Žr. t.p.: Bibliotekų darbas, 1979, Nr. 10, p. 23-24, portr. Bibliotekė, 1985, №5, e. 14-15, neptp.

Studijavo Vilniaus universitete agronomijos fakultete, dirbo LTSR žemės ūkio ministerijoje. Nuo 1950 m. gruodžio 1 d. iki paskutiniųjų gyvenimo dienų buvo kataloguotoja Vilniaus viešosios bibliotekos spaudinių tvarkymo ir komplektavimo skyriuje. 1977 m. E. Miciūtė apdovanota "Darbo veterano" medaliu. Poetės O. Miciūtės sesuo.

SIDIŠKIEWĖ Alina (1928). Kilusi iš tarnautojų. Nepartinė. Baigusi vienerių metų bibliotekinius kursus prie Kauno mokytojų seminarijos, trejus metus dirbo tuo metu Kaune įsikūrusioje LTSR respublikinėje bibliotekoje. Nuo 1950 m. spalio 4 d. iki 1968 m. vasario mén. vadovavo Vilniaus viešosios bibliotekos spaudinių komplektavimo ir tvarkymo skyriui. Nuo 1968 m. dirba LTSR MA Centrinėje mokslinėje bibliotekoje.

TURINYJE

Gensienė M. (1980m. birželio 4)	1
Goldas M. (1980m. gegužės 20)	7
Maksvytytė - Macaitienė V. (1981m. kovo 5)	15
Šidiškienė A. (1980m. spalio 14)	18

М. Генсене

По окончании Вильнюсского

техникума в 1952 году (первый выпуск) он был направлен на ассистентской должности в библиотеку в Вильнюсскую областную библиотеку на должность старшего библиотекара, где и работал по её доктор (с 1954 года библиотека была в связи с упразднением областной переименована в Губреспубликанскую в 1956 году в областной статус со всеми сферами Вильнюсского ~~Губреспубликанской~~ библиотеки носит ~~имя~~ было присвоено название Губреспубликанская библиотека имени А. Мицкевича)

К этому времени (1952 г.) библиотека уже различалась в чём же последствии это и какое, но заимствала его книжный фонд из 5 коллекций на вступление к небольшому книжному фонду из 3-х единиц.

Чтобы библиотека и книжный фонд были укомплектованы? Возглавлял его директор библиотеки, очень хороший, честный человек, в прошлом военный по профессии, работавший в прошлом после войны из рядов 16-й пехотной моторизованной дивизии подполковник в отставке в Пентагоне Кюнне. Хотя он не был по специальности библиотекарем, но был очень хорошим администратором. Был привлечен к себе и подключен к нему - в скромной позиции старшим этого библиотеки. Руководил им ^(Умер в 1971 г.) и капитаном. К тому времени ^(1952 г.) к подчиненным было сказали, что с ними работают, руководят ими о всем с членом (Умер в 1971 г.).

Замечательный директор по научной работе был А. Кюнна, то что бывший единственным в библиотеке человека с высшей научной квалификацией (библиотекарем) образование. Труды были в

в библиотеке специальной и эрудированной
специальной, очень активной группой членов коллектива, несомненно без участия которых коллекция, несомненно она получила всех нас, т.е. первых, рабочих.

Кроме г. Кисиной самое образование было у шв. А. Чикене, но не по библиотечной специальности, а по музыкальной. В коллекции же в образовании было 3 рабочих со средней специальной (библиотечной) образованностью.

Коллектив был дружеский. Заведующий, директор, до сих пор не слыхал, что при перевозке из Каунаса в Вильнюс Республиканской библиотеки из коллекции ^{Литовской ССР} из Каштака коллекция в РСББ ^{показанную} ~~показана~~ ^{была} ~~была~~ перевезена.

Все наши старые карды ~~перевезли~~ ушли в архив, так что с первого дня у нас чисто новый состав коллекции начал вестись, или велась и велась ~~старший~~ специальное образование.

— № 19 В 1952 году фонд библиотеки состоял из 50 тысяч экземпляров. Для сравнения — теперь общая коллекция.

За время своей работы я избрана в Академию наук Литовской ССР, передав земельную находку зав. отделом археологии, находую которую удалось в 1975 г. бывшим нашим предшественником заведующим А. Маргалью.

В те времена, ^{когда} в каждой из селенок подготовлены
курсы для сельских библиотек, при зональных библио-
теках, вернее в зональных библиотеках, в чём
числе и в нашей несколько лет тому организованы
годичные курсы по подготовке сельских библио-
текарей. Они одновременно с практическими
навыками получали и теоретические знания.

Хоть учились и не были институрированы, бродя
попутной эйи строки, однако в свое время
эти курсы в некоторой степени помогли
развитию библиотечного дела на селе.

Некоторые из них дальше учились, получили сред-
нее специальное, а некоторые и высшее библио-
текарское образование.

№1

А каков механизм в нашем случае?

Средний биометрический возраст социальных - 15 лет;

Компьютер работает со собственными знаниями, что заслуживает доверия - это обработка языка, а алгоритм - алгоритм здравого смысла - все это создается из тех же источников информации как для него. Средний биометрический возраст социальных сетей - 15 лет.

В те времена, когда в науку было
много (первое послевоенное геодезическое), было много
чтого что работалось. Всё тоже обжаловалось бывшо.
Что должна быть все виды областных и
районных ВИДЕОСЕСИЙ ВИДЕОСЕСИЙ
областей (видеосистемы зон) А в районах
сейчас бывшими есть уже нечто геодезическое
но это, честно не является даже областного
или среднего образования, но это оно о специ-
альности. Так этого, конечно, та система РЛ.

В районной бывшем обе организованы
для сельских би-
блиотекарей ^{иторий из деревни} для сельских би-
блиотекарей. Такие заседания проходили в специаль-
но выделенных залах пражских гимназий
или передаче зонда в обход с уходом зон и
~~и другим~~ зондом ^{24.6.13-39 Телеграф Карты}
~~и другим~~ зондом ^{27.6.14 Участок Радио}
А ведь первенство (первое послевоенное геодезическое)

в то время было всему миру ^{было первым} это
заседание, которое состоялось, первое заседание
библиотекарей, проходило в пражской публичной
библиотеке по адресу „Голубовка“ —
Беседы, концерт, освещение, заседание — в любую погоду...

Приведу лишь пару примеров. Работали в
этот в Западном округе Библиотеки. Это было
заседание. Члены заседания в Западном и должны
были подъезды из зонда в Прагу (то Бывшее
Западное управление было подчинено областю),
а члены заседания в Западном.

Обратите из Западного заседания узла с зонами
в автобусах (16-местных) из Шумавы
и здесь члены заседания члены зондом подъезжают

го Вильнюса. Но... автобусик до Штурманской не доехал. Километров за пять до спасательных занятий в скверном супробе. И были есть, и они безбашенные пассажиры начали нещадно в Штурманскую, засосав, в стелу, ноги.

Или вспоминаешь, как из подножки склона добрались до Вильнюса из Ширвикай. Сообщение Ужгород - Вильнюс через Ширвикай поддерживалось бессменным автобусом. Планктон всегда переполнен, особенно в судорогах. И были в огне из таких судорог синяя тащась к ногам ногам. Часа два голодую, машинист никакие не осмысливал. Были. Наконец прибыли спасшие - один грузчик с пакетом в руках и один сидел, и гнал в кабину посадки.

А пакеты гравийные были пустые и долгие.

* А в самой библиотеке в Вильнюсе? Работала в классификации. Рабочий день было штурмом: единственное пособие - зевийская классификация школы Троповского. Нечистые наружные крафтты величественные Всесоюзной книжной палатой не имели не шанса идти с буквами ее определительной но зато идти с школы Троповского.

После классификационной школы Троповского не подошла каскад фрагментов, а учи не постыдно, то как приходилось на основе школы Троповского сочинять свойство схему (эксперимент с хранением в памяти ощущение как "реликвия").

Легче это дело работавшей классификацией, когда вспомнил в своей библиотеке классификационную школу 1960-х годов ^{школьных крафтовых} и подкармливая память идти с буквами определительными.

Однако начавшись, техническая реформа была связана с собой быстрым поиском инициаторов и ее небольшим определением, что даже с учетом того обстоятельства, что в 1963 году издана золотисто-желтая книга о землемерии и геодезии.

С переездом в Вильнюс Республиканской библиотеки и расположением в городе первомайских библиотек школы и краеведческого союза вновь и в тесной связи с библиотекой.

Понятому начали писать отчеты, как вносить рационализацию и в обработку книг. Так, в 1968 г. после осуждения его обработки на конференции книгу двух штатов Лодзин для проверки проходил, другой — с помощью получасов, т.к. до 19 г. ~~этот~~ он дел передавал обработанные книги в архив хранения, который уже в свою очередь передавал эту книгу в соответствующий отдел (всегда). Але же осуждение штатов и сам инспекторского построения, когда они практиковали нечто свое, то есть ~~они~~ ~~они~~ отставали.

Вот так еще один, еще один рабочий. А библиотека стала и стала быстрым свое выражением в своих заседаниях. И администраторы, и партийные, и профессиональные организации привлекали к себе внимание и получали дополнительной площадки. К тому же это было не ходили, к тому же не обращались? Не говорят уже о своем интересе (коиногда наше в мире своих возможностей поддерживали) и в свой рабочий период, и в горьком и даже в УК КПЛ. И наконец — О, честные! — Советские инженеры Литовской ССР ... пришли по окончании с перегородкой

нашей библиотеке построена бесса годами на ул. Мира № 10, белокаменная и подвальные коридоры. Правда, реализованный этот проект оказался чрезвычайно проблематичен, но все же реализуется. И оттого с каждым летом, кажется, веселее — как поговорить в песне.

И даже наши молодые соотечественники, бывшие будущими, которые заселили нас в экспедициях в подводном величии Западного Сибирского моря уже, очевидно, не голосуют за губернатора. Всегда традиционный в республике национальный автобус, варто. Теперь уже не акуратный губернатор, а кандидат в парламентский автобус по районам по всей республике. Да у нас и под силу это сделать в собственной автобусе.

^Г ~~Н~~А какой микрорайон в нашем ...
и варто.

~~Раньше 80-х.~~

4 июня 1980г.

Aiškosisas Šeimos -

[Arba Pradzia]

Tai leivo seniai... Tai leivo vecas...
Preitai būta metai... labai daugiai gyvenimui
leimi. Ir man, leivus am prie paties Volvedas
Hossu & Mickendoraus vėžosios bibliotekos, suman
palieči, kad būtų metai jis mani žmoni
desint metų.

Apačio bibliotekos ūčia dienias dienoma paečias
čia o or gyvas žaidas, ataskaitos, dūmues, kurių
žiada. Cia, žemiuose narių laukais pasiekė apie
pernasiuos bibliotekos ūčias.

Praueji pokario metai jau kelionės požiūriu
kartais tampa išforsyto etapas. Pirmasis TSKS
požiūris prie metis leivo pernasių Tarybos Lietuvos
permetus, tai leivo socializmo tūkstančio respub-
likoje požiūriuose metas. Naujas sociali užs, eco-
nomikus pėmatus teko kurių gediūjimui žig-
zogus, leidžiant hifleriumu grubias žaunkojimo
padarinius & astros klasus kovos aptinkimus,
slygo materialinių resursų, kai kur-

Sprendžiant materialinės gamybos ir duomenes,
tauz dienos leivo sieriamu or tūkstančiuose revolu-
cijos, clasmanus jis tarpe or bibliotekininkų
plėšymui. Gal žodis "plėšymai" gaus metines žieta-
vėja nelebdai tinka, teko dešinėje bibliotekininkų

2

pagnudies, su kurbi bibliotekų funkcs, uždujimais
per nurodias bibliotekininkų kadru.

Paskui minėtasis ministras per nurodimo metus
nurodė, ^{laiškais} gryb diktas naujas administracinius teisod-
inius Tarybos Sečėmes perlovarčybas. Nes pabli-
koje buvo siejamais 4 miestų - Vilniaus, Černiaus,
Šiaulių, Klaipėdos, Druskių. Kurių naujas Šečių
veldyklos aparatės, nėraups ištaigos. Prei Šečių
vykdomyje komitete, veikte ūchinių kultūros
strukcijos išlaidos skrymai, kurie gamybinės lėnija
taip pat buvo pavaeldius Kultūros ūchinių išlaidų
komitetui.

Tomas Scenomis buvo priimtas unikaliniuas
Merkų ir Druskių bibliotekas. Tai buvo pernamosios
Aidėnės Vichio bibliotekos. Tomas Scenomis
grindėsi Vilniaus Žrichių biblioteka. 1950 m.
rugpjūčio 16 d. Vilniaus ūchines vyskupijos komi-
teto priimintas dr. Kuncinas - ūchinių man-
organizacijų Vilniaus ūchino bibliotekos es-
vadovauti jau. Ši klubo vieta buvo telefonu su-
doriavus su Vilniaus ūchino kultūros ūchino išlaido-
mynių vedėja V. Garfėnu. Nuvykęs pas kultūros
Ūchino išlaidų komiteto ~~per~~ per nurodiko pava-
lodyjį N. Jorbas, balsavo, jog jis jau su si lare
dr. ūchino bibliotekos archivuvinis P. Čiagi-
tavių po kelet laikų turėjo pradėti ^{Vilniaus Žrichių} atli-
pareigas. 1950 m. rugpjūčio 12 d. kultūros

9
Viešbuočio slėjimų organizacijos vedėjo Dr. J. Šukynės
~~lėšomis~~ ^{su educijai autoraigais lėšomis} priimtas pirmuoju libelėtekis star-
laučioja. Trumpas laikas eja iš Aroklovo arba
parceles, see pirmiai leiballero subdarei me
priemaišas libelėtekis ognatas. ~~Bačkūse~~ ^{lytiniuose} pabaijose - spalio pradžioje pradžia kompleksinis
kitus kadrus. Lėšai Trumpai gal buvo savo lyg
oficialiai Aroklovo miestui atg. Vilniaus,
bet praktiskai jis Aroklo būle slėkis, į libelėtekus
reikalėjus nesitiko. Spalio mėnesį atėjo Dr. R.
Vileių elgametus libelėtekis Aroklovo Petras
Gūnius, kuriam laida buvo daugiau kaip
50 metrų, pradžioje jis buvo kostrikis karininkas.
1950 m. spalio mėnesio liepėjė buvo priimta grupė
Jankauskų, kurie vėliau iš daug metų su daveybėlio
Lėšos pastovėjus kadrų Brandžoli. Tai Ata Čepkinis,
Yrena Čempolovskienė, Alina Slobodačienė ferne
Uksovčiuli, Eugenija Vinogradova. Aroklovo arba
pavaldulosėjė buvo paskirta dr. Kisina, kurii
lemonet buvo Vienintele libelėtekėjimo respublikos
su aukščiausiu libelėtekiniu būsimosiu mīnu. Bet i
darbas jis atėjo dygiai vėliau, kadangi buvo žorchi-
nėje atrodojo. Buvo pirmiai kelias kites Jankauskų,
kurie nėra žinoti ir greti paslėpėti. Taupant
buvo priimti VIII aštuonainė - Vyresnių žmonių
gimtinių, bet jie vis kelius mėnesius išvyko
dėl mokymo į Lietuvą. Trumpas laikas pradžioje

Sibės penktoji kurso studentės Stavikas Bulkevičius. (Dabar išleido ~~me~~ tūnidales ~~etusgrafas~~). Karto kai kuri laikas Serbo etnografas vedės dž. b. Astraučienu. 1951 ^{paėmę} m.
pradžioje buvo priimti į darbą M. Varnaitė ir O.
Micule. Jų viso kūlūnas suhui bibliotekos
čiai užsise sprabdoose Lebuvo 28 menčiai ~~sau~~
darbuolys dažniaus buvo Adstrausis sritinius
bibliotekų karpe.

Kadrai buvo neapmokyti bibliotekinio išsiuole-
muis or bibliotekiniu daloje slapo užsieni kai kurie.
Mebūtus bibliotekinius kursus prie Vestijūnės centro
(Vilnius respublikinės) bibliotekos Lebuvo baigė
A. Šidlauskė; pats Jaugelis myly venuosi bibliote-
kui Lebuvo miesto Lebuvo baigus E. Vinogradova, kuri
lerejo or bibliotekinio daloje slapo. J. Buvo pasirinkta
Metodinio skyriaus vedėja. Trumpalaičių apmokyjus
b FKO klausimais pravedė Lietuvos LDK knygų
rūmu Švickoviaus pavaduočias, bibliotekininkystės
specialistas J. Lisiunas. [Su suhui bibliotekos
Švickoviaus pavaduočiu buvo tuo bendra paruošta].
Kai kuris lebuvo pasirinkytas daloje Lietuvos viltkai
absitikus, nesai teikti jame žoprabimus t.y. apie
leidinį dėl dėl. Remės Serbių ir uostas dėl.
Lg ir Gariūne.

Suhui bibliotekos uždarbų formos meliora-
lios lažas. 8-9 metinius prie siglandos vienam

maršalo 20m² kambarių prie Vilniaus
miesto kultūros bučinės steigė skyrėsi smidžių
grupei. Jaborinių LSSR knygų rūmu pabėgo.
Net 1950 m. pabaigę pradžia gauti pernugės
knygų žemynas iš bibliotekų kolekcionius ir
kitos respublikos. Tame patame kambarių leidė
ir Komplektavimui ir knygų išvarymo organizacijos, Melodijus
Biblio greiffo skyriai ir kt. Kai kur žanris
falkūniavime LSSR knygų rūmams. Basmyčios
sauziklos būdai leidžių styrųose senovės iš
visos Lietuvos včeles bei Kaliningradų miestų
knygų kelinę. Padėjme nustoti bei frantytis knygias.

Jana Grindai preseiforme ir metodinių darbų,
susipadinti su tų sri Vilniaus miesto rašomy
bibliotekinis, teikti consuleagias vertėse.

I pernugės sritis bibliotekos koncentruota
iš mylčių 1950 m. spalio pabaigose į Sventorius
rašomą. Rašomose darbai buvo dažnai kuriamas
žinių naudotojai. Taip pavaizduoti, 1950 metų
lapkričio mėnesį mylycas į leidėja rengė. Leko
aplankyt, dvi kaimo bibliotekas, ką tūc misčių
beržuarių nėčionelių. 1950 m. gruodžio
mėnesį pernus karstas leiko ryčių į leidėja, dėl to
rašomos parangyt mėdrage Kultūros bučinės
būdai komiteto komiteto Kolegijai. Komiteto
bibliotekos skyriais vedėja Leontinas Šedekas
potraičių Vilniaus regione bei Vilniaus Pedago-
giniu instituto bibliotekos (Arokhovici).

1951 m. pavasarį parenginė priimęs roko me udečiųjų
bibliografijų žgass apie panešario sej. Tai
buvo firmuoti Lietuvos Št. Stev. verhiniui
Tai buvo labai priimityvius bibliografijos darbais.
Bet ~~→~~ Tais kadaip išsiravo nė juos, buvo
gerai įvertintas ~~P~~ LCL Vilniaus srities komiteto:
Padėdžiuome jis maznėle ar čia išterūsi į
rajonus. Jei jis kur išlikę, tai būtų Vilniaus srities
bibliotekos rekomendacijos bibliografijos
priemynis buiti idomus bibliografijos ištirtijai.
1951 metais pradžione praverti 7-10 dečius apmokyti
rajonuose ketur biblio kūrėjus bibliotekiniams
buvo ~~↓~~ suscripta apmokymo programos.

Y^o pagrindys patiko Vilniaus srities
bibliotekos liukelė 1951 m. vasarą, p. kai persikelime
i Trakų, o galbūt, i ~~būtina~~ 2-ojo metuso
bibliotekos palepas. Dažniai gavo taip pat
3 dienų ~~aukštėje~~ vartos bibliotekos palepas.
Po remonto ^{biblioteka} atgore savo duris naudytam, joms,
Paulo Žaduotojų gips. Dabar hujus vobos
bibliotekos skaitykloje faktiskai veikė 3
nugri - pab. skaitykla, viename kampe -
abonentas, o viename kampe - Bibliogra-
fijos skyrius. Biblioteka čia gijo daug draugių
tinkturių su molebiu skaityklos. Taip presbiterijos
naujes ^{ir} senes bibliotekos elėpas.

7-

Eia uorosai fumpar paminet lix prinsipis
bibliotekos decas. Volvau onlemp, o
rehan Veroppe bibliotekye o Durhan Bibliogra-
fjos nraus velox 12,5 metu, L.y. iu 1863
metu vasario muncio. Li Sebar, praefas
o mels kainde taufan kaind Ut mels, kai
Sibar 1782 velt respublikoje bibliotekye
su malorumu or jokai sentimenfais pri-
mumu Sarbo ~~and~~ Volvau nrooppe bilba-
loge metu. Tai leuo man jera Sarbo ci
gyverius morakla. Visas metu leuaas bibliotekos
parhues organizaloj secretovaliu; Turjan
gallenups ~~visapassca~~ ~~pasint~~ visas bibliotekos
Sarbo barns, visas kadrus. Daugeli fo ligi
biulei prismeui su pagarbos or dwygo su steiguum.
Tai leuo barnas, micay vas Sarbo kaitly vas
Nepa iscme duikeru or nedideliis allygiurus
(Bryuas vito allygius leuo 98 r.o.). Biwae
kupim entuziazmo, Mokojone ue lik jeras
Gorbti, let. or leuksmiatis. Bibliotekos deibus-
tops rengnus, vateras, suskuvius prismeui
in Sarbo.

Yau laites robyt issamesup Vlauas
Viespos A Mickovitans bibliotekos o Lory,
~~U. M. L. O. T. A. S.~~ ^{U. M. L. O. T. A. S.} Serenus velt respublikoje bibliote-
kemukystes raudole. Yloris verlelu robyt
(klye posjet)

Metodistės prisiiminimai (1952-1955) 15

1952 m. bei gausi bibliotekinė technika buvo, kur vėliau paskirta direktorių Vilniaus srities kultūros skyrius, virstintis dr. Jurgiu Čiūnė. Po neatsidėlęs svarstyti manę paskyrė iš Vilniaus srities ^{sakinių} direktorių, kur nusinėmė būsimus laisvus metodistų vieta. Daž nepasibaigus po mokslinio žinių akto tojams, pas manę iš menus atėjo, tuo laiku metodistų direktorius Vl. Daukartės. Tačiau jis daž nelaikė ralytės. Tiki siarp nebelogai plunksnų valdantį daž buodus n studentus. Jis paprasčiai, kad aš greičiau pradėčiau dirbtą, nes jis mygti išsi.

Tarp aš pradėjau dirbtą Vilniaus srities ^{skriptuose} bibliotekoje. 1952 m. rugpjūčio 1 d. Prisiuteleilių direktorius dr. Laimui, o jis, su tuo ruoštė, manė perduone metodistui Kubiliui vadovojas Egleiųjės Pavilnoras Niugradauskas. Tuo metu jis, iš esme iš akto tojų, mani paskarė feng, kuris tiki tol nėko neuvojo ralytė. Tai buvo "Diferencijuotas skaityklijų aptarnavimas". Aš salie, tiki iškeptą bibliotekininkė apie metodinių darbų nėko neišmaneiu. Bendroje iš technikinių apie jis manas buvo ne apibloj. Nes viskiems pirmoje laidoje, kurios programos buvo nenu-

stačią. Manė būsimos olaistė knygų išsiarp, kur vėliau, pasirodė, buvo skirta universiteto studentams, (Vilniaus teis sūsiplėtė) o apie metodinių darbų išnirsd, gal būd ruoše mokinym

6-kyj dėr buoto jas

5

Tarp būkų viena sukurė galvą, tuo 60
metų. Ypko susidėdė tos meto dienų obser-
vatorius, kai kuris išsiplėtė įvairias
reikybas. Tarp tųjų prisiminimų, tuo-
met tarp medingų, blyjuotų plakatų, karto-
lekos, rekomendacijomų L. Šeremetė, parodij
sekamų.

Tuo metu direktoriaus per mokyto rastę
buvo atliko dilię Žyko leinio būsimus. Dažnai
mokslo iš praktinių mokėjimų. Ji buvo išvinkite
specielliski su viltynėmis mokėjimai. Taigi su ja
priskonsultavau, o ēmimusi nuostoti žinomas, anksčiau
pernėlės priemones. Dėstyti duobę tenuo dėr
etvadėjau. Ješkojan medžiagos, kurios nėra
iš neįsardan. Praktiskai tiki viena Leningrado
būko mokytojų aptarimo vieta, kuris
jis buvo dėr per anksto, u po kurio buvo
būkos vadovystė mitare išsiskelė.

Nes minėjį padidintus, išvyko me su būko biograf
slėgtinius vedę M. Grolaus iš Druskininkų prieš
10-ties dieną būko leininkų seniūnijos. Tuo
metu buvo būko leininkų buvo visi be
nesusipasti su būkos obesbee. Dr. Grolaus,
padidintas įvairių priemonių atrogi aliui.
Išvyko. As būku obesbe būsi reponiuotas

b-kos vedėja. Buvo nolengus, programuo
plėtot, bet susidorojus. Buvo ne vienos,
30 metų molo.

Tai iš presidijo vaduojimai po
sritys reišmę iš kaimo b-kos. Tai seminaras,
treiš pabirkiniuose, perdošiuose, įspūdžio, Teko
paleivto leverte iš suose V.L.Niūnų sritys reiš-
mose iš daugelyje kaimo bibliotekų. Kuri
jos tada atrodė! Buvo metas, kai plėmo-
jimus iš daugumų atrodyti manym b-kų
Patelupy, Linkmenų jomis, mesas, kur atsivera-
v. Užkompinėse, palopise. Būdavo pakeli
daugtį lūbų iš kopėčios išlipsių b-kų.
Iš reišmų iš kaimų reikšmės dvaro pescio-
mų, dydžiaus reišmės o kultūros skyriaus
darbuotojų.

Reikėjo galioti iš olos bko patyrimus,
o jo mesas kur galotai išliko. Galus sia
supratan, koks buvo fantezių neišsiversi.
Paišius pagrindinė Utenos valky b-ką, ėmė
ralytės patyrimus. Vedėja Prusius bėlio
mano bendromiškė. Mes išsišobijome iš
vienu kito faktu iš kiek prielėpus kūrybos
olbos paruošiu, iš planu. per seminarą
Respublik. bėkos direkt. per. org. Elsberqas išgyre-
n clare kurių pravyselj.

Meno tiesioginė vedėja buvo senyore

meteori, savo darke vien praktike, nėra lab
mano metodiniuose darsbuose branduinius mazos
kq davei. Man s^ub leikotarpis buvo gera prakt
ine mokestkle, kuri vart^o posint^o vien darsbu
prosesas. 1953 u. s^usto juu s^u VUU neabeiviz
oliu^g stegruj. kurj baigiu 1961 u.

1955 u. rug^o ejo min. leiv^o gan teg
s^usakymas, kad sritimy b-ky metodinius
kombinacij likti duojant. Metodystas per iðskia
uis ^{ojo} etaty metodinius.

Mane apsieme kulturas in-je apri
pinto darsbu, o darsbus s^usteig^o nrojumi ka^g
drog. Ciprolamis liepi palukt^o, kol atsidojup
nauje musikiniu b-ko. Diuminoesui teko bent
bedierbe. Tai leiv^o labai sunkei moraliskos.
Nziaurant to, kad sritinis b-ko direktoriaus,
reik^oslėdėm^o man siimpt^ojas, labai rūpinius,
kai p^oreiteriu mane siðerbiu, Gelbienė
1985 u. gruobiu 101. leivare preskiute
Vilnius u. musikinius b-ko^g velejpe

Vita Maekvyte-Lukceniene

Vilnius, 1981 u. leivo 50

1950 m. spalis. Užčiuoju Vilnius dirbtis naujai išskigtoje Vilniaus "Sričineje" bibliotekoje. Trūksta žmonių su specialiuoju bibliotekiniu išsilavinimu - todel as, būgint vienens metis bibliotekinius kursus prie Kaceno mokytojų seminarijos ir trejus metus padirbėjusi Respublikinėje bibliotekoje skiriama Komplektavimo ir knygų tvarkymo skyriaus vedėja. 22 metus "Kas tenačiaus klausys" dejuoja išlyde damas mane bendradarbej.

Vilniuje iškiuru senku. Nėra busto, nėra netgi padoraius kampo. Daugiau kaip mėnes nemoka atligrinimo. Tenka parduoti lankrodį ir siarp tarp vertis. Biblioteka iki kurias mes nulio. Keli kambarėliai knygų leimis patalpose, minionumas baldų, lentynas nėra, nėra kur jas statyti.

Pradžioje svasticiams sričinės bibliotekos uždariui laikoma metodinė ir praktinė pagalba Vilniaus sričies rajoninėms ir kaimo bibliotekoms. Komanduotes, seminarai.

Uadovai.

Yttautas Grindinis. Kultūros - ūkietių komiteto pirmininkas. Aukščiausia valdžia, todel mano rango darbuotojai ne dažnai buvo pas jį koreiciami. Per pirmą pokalbių paskelbimą ar susidorojimą su darbu (vis tie neleisti 22-i metai). Siarp labai malonus ir korektistas žmogus, kenteli per jį meteho.

Jurjevas, Vladimiras Petroviūnas. Šričies
kultūros skyriaus vedėjas. Valingo vadova -
viemo stilistė, taip labai klestėjimo po-
karo metais gryniausia atmaina. Brėjome
jo virši, o kai kurių netgi labai. Dirbdavo
iki išnaktys ir tūtus versdavo su juo
sieleni prigalodamas darbus po dūmbo rataundą,
jo veido išraiška vnuosmet priuindavo
man Bizantijos ikong. Paprasto mišinio jo
paridale apstreiske tik per savo išles-
tives, kai įmputi (o gal perdaug) išgire.

Petras Ciunis - bibliotekos direktorius
Sce karciška palaidine ir miline iš tarp
eilę metų jau po karo. Yr tos mūsy
16-sios divizijos, kuri tiek daug dave
pokario metais kultūros darbuotojus.
„Ignis sanat“ - ugnis gydo sako lotyniskas
posakis. Yr likrai karo ugnis, milini
pavojas turbt išgyde ne veng nus
smulmeniškumo, sewanaudiskumo, karjenčumo.
Gyvenimo ir žmonių pažinimas, taikaus
darbo dirangumas kompensuo davo jiems
naujos specialybės žinių trūkumą. Toks
buvo ir Petras Ciunis - humanistas,
patikintis žmonėmis, intuityviai susibėantis
parinkti kadres ir formuoti kolektyvą.

Bendradarbiai

Vyras. Jau ir anus metu bibliotekoje jis buvo mažiau, o ilgai kurį ir visas suėmėjo. Pirmiausia žinoma, kariai: Goldas ir Seviatnikovas. Kaip ir dera kariams patys išvermingiausi, ilgas metus dirbo ir tebedirba bibliotekinį darbą. Ačiu jiems, kad nepaliko mūsų vienų moterų bibliotekinio vargo vargti. Bevo Kam ir prikrautę lentyną iš peties štumtelėti ir pasokdinti iš fonkelę atkiamšt. Žymiai trumpiai, gal kokius metus, išlaikė bibliotekoje etnografių (dabar žinomi) Butkevičius ir Gimbutis. Blykstelėjo karp meteorai, sužavėjo mūsų moteris ir išnyko. Buvo dat pirmo nežinoamo boklio terpine žvaigždė: Jonas Basilius, bet ir ta neilgai sviete mūsų padangije.

Moteris. Direktoriaus pavaduotoja Kissina, Lija Jakovlevna. Baigusi bibliotekinį institutą tuo metu ji buvo renumantele specia-liste bibliotekoje su aukštuojā bibliotekinu išsilavinimu. Nepaprastai gera, draugiskai ir protinge moteris. 1959 m. išvaziavo į Lenkiją. Norėti tikėti, kad bet kuriose aplinkose jis išliko tokia pat gera ir ūelui, geran prisimenantis mus ir linkinti mums zero.

Vinogradova, Eugenija Pavlovna - metodinio kabineto vedėja. Nemačiai padirbėjo tos sunkvaijų formuotiniams metais ruošdama metodinius laskus, seminarus, varžinodama iki komandiruotės. Buvo ji jau nebejauna, vaikstijojo apsiūtutus ūlikai skara, mėgo, mokyti ir vadovauti. Per tai kai tam iki gąsykdamo, betgi šiandien turėtų būti pastimenei jis tiki kaip anas meto kolonizing personė.

Elena Pečiūnienė. Pradėjo dirbti komplektavimo ir kuges tvarkymo skyriuje, vėliau Saugyklos skyraus vedėja. Nepaprastai toskinga ir grėsta moteris, jai trūčius nemačiai gyvenimo patirti. Nors kaiž lankę buvo manu pavaldine, bet bijojan jos labau nei ji manė.

Muziejininkės Ada Cipkiene ir Irena Čemuošenskiene ilgus metus susigodos su biblioteka. Ada buvo vienos pirmos dienos buvo paskirta abonentų vedėja, Irena dirbo tvarkymo skyriuje (jos ranka su inventoriuose primotinos kuges), vėliau skarstykleje. Daug jaunystės metus su jomis pralesta, daug kuges perkirstota, rajonus išvažinėta, sedeta susininkimose, pasitarimose, pobūrimose. Gaila, kad visos palikome mūsų biblioteką, retai besusitinkame.

Fondai ir katalogai.

Pirmosios knygų siuntas gavome iš RTFSR
srifinės bibliotekos. Tai buvo lietuviškos knygos
išleistos Karo ir pirmosios pokario metas ir
patekusios į RTFSR bibliotekas privačomojo
egzemplioriaus keliu. Nepalyginti skirtuves
iš standžių savo poligrafiniu apspaida-
linimu, išpausdintos ant prasto profieniaus,
minkštai, viršeliais jos buvo tapę reikalingos,
mūsų besikuriuojančioms bibliotekoms, knygų pas-
ilgesiems pokaro skaitytojams. K. Berkovas
„Mokslo didvyriai ir kankinias“ J. Šuro
„Vienu minute“, M. Faradejaus „Zvakes isto-
rija“, P. Pakasklio „Lietuvos kora prieš
kalavijuocius“ - tai knygos, kurios priemosios
pateko į mūsy nepatyrusiu išnaclorintojų
ir kataloguotojų rankas ir kuras turėt
todel tapę gerai išimine išsam gyvenimui.
Teko pradeti mokyti ir einamojo komplektavimo
metu. Trūko patirties, nėraiku buvo ką ir kiek
komplektuoti, todel kartais ir perdaug kažko
priekomplektuodavome, tuo labiau, kad
lėšų siam tikslui nėstokojome. Knygos buvo
pigios, jis kastart buvo išleidžiama daugiau
ir geresniz, ir praėjus keletai metus pats
Vladimiras Petrotčius surjevas apsilankės
bibliotekoje pripravino, kad turime visas
nebloges knygų fondą. Senesniais leidiniiais
absirupindavome antrkvatiniam knygyne
1951 m. bibliotekai perejus į patalpas kuriose
ji ir dabar gyvuoja ir kuras anksčiau
priklause miesto 2-jai matinei biblioteka,
garome taip pat daly 2-sios bibliotekos fondo

Bibliotekos vedejai buvo nurodyta dalybas pravesti sažiningai, kad mūsų št. nė biblioteka gautis vertinges ir skaitomas leidinius. Iš abiejų bibliotekų darbuotojų buvo sudaryta komisija, kuri grąžiai dalino dubletus po 2 paginių. Tačiau pasibaigus darbo dienai 2-sios bibliotekos darbuotojai pakėsdavo labiausiai skaitomas knygas mažiau reikalingomis. Nepaisant sio marzus suktynių 2-sios bibliotekos fondai nemazai mums padėjo kompleksuojant abonementą, o taip pat apsiminiant 19-20 a pradžios leidiniais.

Seriausiai išimine pirmotios knygos, pirmosios lentynos ir pirmoji kataloginė spinkle. Iš dešutės. Nas jų ir pradedejo Viešosios bibliotekos katalogai. Nepatyrusios kataloguotojos ir sistemintojos, korfelis dubliavimas ranka - atrode, kad iš tos 9 dešutės nė vieldysime negreif. Bet larkas bėgo, firpo knygos myčliai ir stirtos, augo ir plėtes katalogas. Taip ir kitos bibliotekos sunkiai persyvenome klasifikacijos schema pakeitimus, iestkojome tobulėnių knygų sustatymo būdus saugyklose. Buvo me tuo metu stambiausia Kultūros ministrui sistema biblioteka Vilniuje ir džiaugėmės, kad mūsų fondai ir katalogai padeda vis gausesniam skaičiuojis leidinius.

Komandiruotės.

Tai buvo vienės iš sieuniausis darbo barys. Sieunes jis buvo jau vien todėl, kad reikalojo neinėjai fizinius jėges. Ne visur kursav autobusai, tekdavo važiuoti dengtais, o kartais iš atvirais senkveržimiais, kaimies eti pesciomis. Daugelyje rajonų nelėvo vystocių tekdavo malvoti pas bibliotekų vedejas, jis pačiamas, kartais net bibliotekoje ar Klubė-slaitykloje ant laskraštės komplektu. Po vienos iš tokios komandiruodžių teko netgi gerokai padarbuoli tankiomis sūkomiis ir čemerygčių vandeniu. Bibliotekos, kaip fajsyklė, buvo nekurenamos, todėl per dieną padirbėjus rankos ir nosis gerokai pamėgnumodavo.

Komandiruodžių tikslas - metodinė ir praktinė pagalba rajoninėms ir kaimo bibliotekoms. Šių bibliotekų storiai 1950-1951 m. buvo tikrai apgailetinės. 1950 m. fabaigoje teko leidžti Dargės rajone. Rajoninės bibliotekos patalpos - vienai mažai nekurentas Kambarėlis, tikriausiai buvusi privati Krautuvele, nes īvienėtėlis baldas - slitresės, klibantis prekybstalis. Knygos sulrautos ant grindys, elektros nėra. Biblioteka faktiniai neveikia, velejas atraukina patalpas, parodo savo turtą ir užrakina. Pagalvoju, kad das per anksti mokyti apraso ir kiti bibliotekininkų gudrybių ir eime iš vykdomyji komitets prasytis pagalbos bibliotekoms. Vykdomojo komiteto pirmininkas (netgi pavardę prisimenu - Konstantinovičius) sako: „Mergaitė, visa tai ką jis

sakote tiesa, betgi mes turime daug svarbesnių rūpesčių: kolektyviracija, o iš miškuose dar neramu. Kuo galesime padėsiame, bet turekite truputi' kantynbeis". Kantynbeis 'mums nėrauko ir kiekvienos komandiriotes metu vii mynime tuos pačius rajono įstaigų slenksčius, vii prasėme paramos bibliotekoms. Taip buvo ne tik Daugų rajone, o beveik visuose. Biblioteky padėlis, jų materialinė bazė gerėjo iš leto, bet nusiekliai. Si priejo ir Kadrai. Vietoje baigusių 7 klasės atejo žmones su ordinariu išslėšanimu, kurie jau galėjo vadovauti skaitymui ir tvarkyti fondą. Betgi dar eilę metų galima buvo aptikt kaimo biblioteką su plūktinėmis grindimis, susūglusi rasala, vietas ant stendų iš pati nemalonidžius atvejii: bibliotekininkų ar bibliotekininkės neskaitančius skryges ir deliojančius jas kaip maltas.

1980. XI. 14

A. Sidiskienė